

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Diplomová práce

2019

Bc. Jaromír Janovský

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Jaromír Janovský

Trávení volného času mládeže v regionu Slaný.

Olomouc 2019

vedoucí práce : Mgr. Pavla Vyhánková, Ph.D.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

V Olomouci dne: 18. 4. 2019

.....

Poděkování

Děkuji Mgr. Pavle Vyhnálkové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, její cenné rady a připomínky. Také děkuji za podporu mé manželce a dětem.

V Olomouci dne: 18. 4. 2019

.....

Obsah

ÚVOD.....	7
1 MLÁDEŽ	8
1.1 Pojetí mládeže v současné společnosti	8
1.2 Psychologická charakteristika mládeže.....	10
2 VOLNÝ ČAS	12
2.1 Pojem volného času a jeho význam	12
2.2 Mládež a volný čas	13
2.3 Historický pohled na volný čas	14
2.4 Současné možnosti trávení volného času	16
3 CHARAKTERISTIKA MÍSTA.....	20
3.1 Stručná historie města Slaný.....	20
3.2 Z historie místních škol.....	21
3.3 Charakteristika místních škol	24
3.4 Slaný a jeho možnosti v oblasti volnočasových aktivit.....	26
3.5 Struktura organizací nabízejících volnočasové aktivity ve Slaném	27
4 VLASTNÍ SLEDOVÁNÍ ČINNOSTI	28
4.1 Organizace řízené státem.....	28
4.2 Činnost města (odbor prevence).....	37
4.3 Městská zařízení	40
4.4 Zapsané spolky	46
5. PRŮZKUMNÉ ŠETŘENÍ	55
5.1 Stanovení úkolů	55
5.2 Použité metody	55
5.3 Charakteristika respondentů průzkumu	56
5.4 Interpretace výsledků.....	58
5.4.1 Zapsané spolky	58
5.4.2 Čas pro záliby.....	59
5.4.3 Sportovní aktivity	60
5.4.4 Kulturní zařízení města.....	61
ZÁVĚR	63
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	65
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ	67

SEZNAM TABULEK	68
SEZNAM GRAFŮ	69
SEZNAM PŘÍLOH	70
Přílohy	71

ÚVOD

Problematika volného času přitahuje neustále pozornost, nejen pedagogů, ale celé společnosti. Ve volném čase máme možnost věnovat se činnostem, které máme rádi, které nás baví a uspokojují. Jednoduše řečeno prostě je dělat chceme a můžeme. Bohužel v dnešní době někteří lidé ani nevědí, co je to volný čas a necítí jeho potřebu. Člověk, který tráví svůj volný čas nic neděláním, se vlastně denně připravuje o kus svého života.

Jedním z nejdůležitějších předpokladů naší společnosti je všestranný rozvoj mladé generace, její komplexní výchova a vzdělání, ovlivňování všech stránek osobnosti mladého člověka, rozvoj tvůrčích aktivit. Dnešní mládež má podstatně více volného času než dospělí, přesto však ne každý tento volný prostor dokáže vhodně vyplnit. Pro budoucnost celé společnosti je tedy důležité, jakým způsobem dnešní mládež svůj volný čas tráví. Vždyť kriminalita, drogová závislost a další sociálně patologické jevy se v současné době rozrůstají, a to právě u středoškolské mládeže. Jak tedy řešit narůstající situaci? Pokud bude mít volný čas mládeže smysluplnou náplň a vedení, nemusí se stávající problémy vyskytovat v takové míře. Nabízí se tedy otázka, co mladým lidem poradit. Je třeba je upozornit na to, že existuje mnoho způsobů, jak cílevědomě trávit svůj volný čas. Potom již záleží na každém jednotlivci, zda si dokáže vytvořit vlastní představu o nejvhodnějším způsobu trávení svého volného času. Problematikou volného času dětí a mládeže ve městě, kde žiji, tedy ve Slaném se zabývám již spoustu let. Pracuji v dobrovolném občanském sdružení pro volný čas dětí a mládeže s názvem Sluníčko a v horolezeckém oddíle Pohoda Slaný. Poslední dobou jsou patrné jisté změny, bohužel většinou negativní. V zájmových organizacích klesají členské základny, kriminalita ve městě za poslední roky vzrůstá a to zejména v kategorii mládeže.

Z této problematiky vyplývají i otázky mého průzkumu, kterým se tato práce zabývá. Základní otázkou je využití volného času mládeže ve Slaném. Jaké možnosti má mládež ve Slaném a nakolik jsou s nimi mladí spokojeni? Co jí naopak v nabídce chybí? Případně: Podílí se mládež na organizaci volného času pro ostatní? S těmito otázkami úzce souvisí i finanční náročnost, tedy to, zda má mládež dostatek finančních prostředků na svůj volný čas.

Cílem této práce je tedy zmapováním a popsáním nabídky volnočasových aktivit pro mládež ve Slaném. Dále byl mezi slánskou mládeží proveden průzkum, týkající se právě otázek souvisejících s trávením volného času. Dílčím cílem je průzkum mezi mládeží. V rámci průzkumu bylo rozdáno 210 dotazníků žákům dvou středních škol a učiliště ve Slaném. Účelem práce je postihnout zájmy, názory a postoje žáků, zejména z hlediska jejich vztahu k trávení volného času.

1 MLÁDEŽ

1.1 Pojetí mládeže v současné společnosti

„Dnešní mládež si zvykla na přepych. Vyznačuje se špatnými způsoby, přezírá autority a nemá v úctě stáří. Děti se prou s rodiči, hltavě jedí a týrají učitele.“

Tuto známou pravdu řekl již řecký filozof Sokrates (asi 469 – 399 před naším letopočtem). Nutno dodat, že takovéto názory provázejí lidstvo od počátku našeho vzniku a vždy, když mládež doroste do stadia dospělosti a má se ujmout role vychovávajícího, se k nim znovu vrací.

Mluvíme-li o mládeži, máme na mysli tu část populace, která již není dětmi, ale ještě nepatří mezi dospělé. Z hlediska věkového je mládež sociální skupina tvořená lidmi ve věku přibližně od 15 do 25 let. Rozhodující pro stanovení horní hranice je především délka přípravy na profesní dráze. Hranice 30 - ti let se týká v zásadě vysokoškoláků. (Kraus, 1998, s. 77) Nabízí se několik dalších vymezení či definic pojmu mládež, pravděpodobně nejobsáhlejší výklad nabízí Pedagogický slovník: Mládež je sociální skupina tvořená lidmi ve věku, přibližně od 15 do 25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých. Má charakteristický způsob chování a myšlení, jiný systém vzorů, norem a hodnot. Každá generace mládeže reprodukuje některé kulturní hodnoty dané společnosti, jiné odmítá a vytváří hodnoty nové. Proto vzniká v průběhu socializace mládeže určité napětí, vyvolané její větší schopností prosazovat nové věci, ale menší ochotu společnosti tyto změny připustit. (Průcha, Walterová, Mareš, 1995, s. 120)

Z právního hlediska se termín mládež užívá pro děti a mladé lidi do doby dovršení 18 - ti let, bez vymezení dolní hranice věku, nebo s dolní hranicí cca 3 roky. Je třeba dodat, že toto označení v legislativních dokumentech, nebývá často důsledně dodržováno.

Sociální zrání dnešní mladé generace probíhá ve zcela jiných podmínkách, než tomu bylo v době mládí dnešní generace dospělých. Tyto změněné podmínky jsou charakterizovány nejen jiným uspořádáním společnosti a sociálních vztahů, ale také mírou vědeckotechnického pokroku a ekonomické situace. Mládež jako sociální skupina si vytváří svou vlastní kulturu, jež se v mnoha znacích odlišuje od kultury dospělých lidí. Projevuje se zejména ve vyjadřování (mládež používá slov a výrazů, která nejsou obecně používána a dospělými dokonce i odsuzována), v oblékání a úpravě své osoby (rádi se oblékají nápadně, originálně, ale na druhé straně zase masově podléhají uniformitě momentální módy, např. v úpravě či barvě vlasů, nošení určitých symbolů, znaků apod.), ve způsobech trávení volného času

(věnují spoustu volného času společenské zábavě, schůzkami s přáteli, sportu nebo jen bezcílnému potulování).

Mládež chápeme jako specifickou sociální skupinu, která se jeví jako vysoce dynamická, citlivě, byť většinou spontánně reagující na podněty ze svého okolí. Tato charakteristika naznačuje, že:

- neexistuje žádná „mládež vůbec“, ale vždy jen mládež určité konkrétní společnosti,
- mládež určité konkrétní společnosti nepředstavuje jen monolitní celek, ale je celkem bohatě vnitřně diferencovaným,
- mládež je jevem proměnlivým v prostoru a čase.

(Fazik, 1977, s. 32)

Mládež jako celek i přes svou kritiku a výhrady vůči světu dospělých a přes všechnu svou negaci stávajícího, postupně vrůstá do světa dospělých a snaží si v něm vybojovat své místo. Je-li ve společnosti něco nezdravého, je-li její vývoj nepřírozený, reaguje na to většinou mládež jako první. Pro názornost uveďme příklad zapojení studentů do revolučních změn v roce 1989.

Mládež je sociální skupina bohatě vnitřně strukturovaná. Záleží na hledisku, zda se ještě připravuje na budoucí profesi, nebo je již ekonomicky aktivní. Pro potřeby této práce se budeme zabývat dalším členěním mládeže studující.

Mládež učňovská – lze ji jako skupinu charakterizovat těmito znaky:

1. Sociální dospělost nastupuje především ve srovnání s vysokoškoly podstatně dříve. Přípravná fáze socializace probíhá zhruba ve věku od 14 do 17 let a realizační fáze končí ve věku kolem 22 až 25 let.
2. Mnohem dříve se osamostatňují od působení rodinného prostředí, dříve vstupují do praxe a zakládají vlastní rodinu.
3. Podle sociálního původu jsou skupinou daleko homogennější než například vysokoškoláci.
4. Kritičnost vůči společnosti vyplývá z poměrně dobré znalosti praxe samé, jednak z menší znalosti širších a spíš teoretičtějších souvislostí. I když se v současnosti klade důraz na prohloubení teoretické přípravy, stále převážná část učňů dává přednost praktické výuce.
5. V systému životních cílů je poměrně nízko ceněno vzdělání. Avšak nelze přehlédnout, že část žáků středních odborných učilišť má zájem pokračovat ve studiu. Podle některých výzkumů je to až 30 procent.

(Kraus, 1998, s. 81)

Nerozptýlenější skupinou z hlediska své budoucnosti jsou **středoškoláci**. Někteří z nich se po ukončení studia zařadí k jednotlivým profesím nebo zaujmou místo v další skupině, a to skupině **vysokoškoláků**. Studenti vysokých škol tvoří zvláštní skupinu mládeže. Pro tuto skupinu platí některé specifické rysy, jako například prodloužená závislost na rodině, odložená sociální dospělost, vyšší postavení vzdělání v žebříčku hodnot apod.

1.2 Psychologická charakteristika mládeže

Dospívání je mimořádně plodné a intenzivní životní období, jež zanechává více méně trvalý otisk v životě těch, kteří jím procházejí. Vyznačuje se hlubokými změnami a často dlouhodobým a zdlouhavým vývojem ústí v utváření výjimečné a jedinečné osobnosti. Do dospívání se však také promítá ambivalentní kulturní představa, kterou si vytváříme na základě projevů nebo zkušeností šířených prostřednictvím médií, odborníků nebo současníků. Způsob, jakým se díváme na dnešní dospívající mládež, je tedy výslednicí celého komplexu osobních dojmů, vzpomínek a společenských vystoupení, které se sčítají a často si protirečí. Tyto rozdílné představy jsou zdrojem změn a hnutí, ale také napětí a rozporů.

Osobností se člověk nerodí, nýbrž se jí stává v průběhu života. V utváření osobnosti mládeže se uplatňuje interakce vrozených biologických činitelů (psychofyzické konstituce) a zkušeností, které jedinec získá v rámci určitého sociálního (mikro) a kulturního (makro) prostředí, v němž se odehrává jeho život. (Nakonečný, 1993, s. 27) Podle Vygotského formování člověka jako jedince a osobnosti předpokládá vzájemné dialektické působení dvou poměrně samostatných, ale vzájemně nerozlučně spjatých druhů vývoje, a to **vývoje biologického a sociálního**.

Biologický vývoj (procesy fyzického růstu)

Vrozené uspořádání organismu, tvoří především tyto dva biologické determinanty: programy chování a dědičnost. Programy chování jsou tvořeny systémem vrozených reflexů, respektive instinktů, které zajišťují přizpůsobení základním podmínkám života. Patří sem potravové, orientační, obranné chování, sexualita a jiné reflexy.

Pojem mládí vždy úzce souvisel s pojmem puberty, jejímž ústředním biologickým procesem je pohlavní dopívání. Ve fyziologii se tento proces dělí na tři fáze:

- 1) předpubertální neboli přípravné období
- 2) vlastní puberta
- 3) postpubertální období.

Všechny tyto procesy růstu probíhají velmi nerovnoměrně a u různých jedinců v nestejně době.

Sociální vývoj (socializační procesy)

Popis sociálního vývoje zaznamenává pohyb ve směru od společnosti k osobnosti, procesy socializace jedince, jeho zapojování do systému kultury, osvojování společensky nutných znalostí, norem a hodnot. Pohlavní dospívání, které považujeme za hranici mládí, dnes začíná a končí mnohem dříve, než tomu bylo dříve. Hovoříme zde tedy o určité akceleraci vývoje mládeže v posledních letech.

Nesmíme však zapomínat, že z psychologického hlediska je také kromě biologického a sociálního vývoje důležitý vývoj rozumový, oblast emocí a citů a sebeuvědomování. Při zkoumání psychologických aspektů vývoje mládeže se zjišťuje, že pokud jde o rozumové schopnosti dívky, v určitém období předčí chlapce ve vyjadřování. Také v emocionálních reakcích a sebeuvědomování existují velké rozdíly mezi dívkami a chlapci. U dospívajících dívek se projevuje větší sklon k introspekci než u chlapců.

2 VOLNÝ ČAS

2.1 Pojem volného času a jeho význam

Volný čas je velmi zajímavý problém pro všechny ty, kteří chtějí rozvíjet svou osobnost a žít plným životem. Volný čas je naším velkým bohatstvím a záleží jen na nás, jak s tímto bohatstvím naložíme. V literatuře se často setkáváme s mnohými pokusy definovat volný čas. V současné době se uvádějí dva hlavní směry definování volného času a to:

- a) negativní pojetí volného času – v tomto případě se jedná o zbývající dobu celkového denního průběhu, která zbyla po odečtení času studijního nebo pracovního, doby potřebné k dopravě do zaměstnání či školy, povinností v domácnosti a uspokojení základních biologických potřeb (spánek).
- b) pozitivní pojem volného času – časový prostor, s kterým můžeme naložit dle vlastního uvážení. „Volný čas je charakterizován jako volně disponibilní časový prostor, v němž by volný čas mohl pro jedince znamenat svobodu. Je také dobou, v níž se individuum může nezávisle na jakýchkoli povinnostech výhradně svobodně realizovat a dělat to či ono, k čemu jej nikdo nenutí a k čemu také není podvědomě nucen.“ (Vážanský, 1992, s. 10-11)

Pro potřeby této práce je vhodná slovníková definice: Volný čas – čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin po odečtení času věnovanému práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku). Na výchovu a vzdělání ve volném čase je zaměřena pedagogika volného času. (Průcha, Walterová, Mareš, 1995, s. 255)

Mimopracovní nebo nepracovní čas je doba, kdy nejme v práci, tedy čas mimo pracovní dobu. Patří sem především čas, kdy spíme, jíme, pečujeme o svou osobu a chod domácnosti, dopravujeme se z práce a do práce – tedy činnosti potřebné k zajištění naší existence. Druhá část této doby je ostatní neboli volný čas.

Spousta lidí v dnešní době i v tzv. čase mimopracovním (tedy volném čase) vytváří hmotné statky na zahrádkách, v domácím hospodářství, rekonstrukce či budování rodinného domku nebo chaty apod. Lze zařadit tyto činnosti do volného času či ne? Zde pomůže rozdělování volného času na jednotlivé složky. Rozdělování volného času pro vědecké účely je rozmanité, jako například:

- sebezvzdělání (noviny, časopisy, knihy, studium,.....)

- veřejná činnost (práce ve společenských organizacích)
- aktivní odpočinek (tanec, sport, procházka, cestování, hra na hudební nástroje, malování, fotografování,.....)
- pasivní odpočinek (návštěva divadla, kina, sledování televize, návštěva restaurací, návštěva sportovních utkání,.....)
- ostatní volný čas (různé brigády,.....)

(Toman, 1980, s. 69)

Většina výzkumů v oblasti volného času se shodla v tom, že rozdělení volného času, tedy přesněji způsob jeho využívání, nejvíce ovlivňuje kvalifikace a vzdělání.

To, že problematika volného času je v posledních letech v popředí zájmu dokazuje i **Charta výchovy pro volný čas** navržená komisí pro vzdělávání Světového sdružení pro rekreaci a volný čas (WLRA) a schválena předsednictvem asociace v prosinci 1993. Účelem této charty je informovat vlády, nevládní organizace a vzdělávací systémy o přínosech volného času, výchovy ve volném čase a výchovy pro volný čas. Má také být vodítkem pro činitele přímo se podílející na výchově (školy, obecní orgány a zařízení připravující pedagogický personál a informovat je o principech, na nichž mají být založeny postupy volnočasové výchovy.

2.2 Mládež a volný čas

Pokud jde o způsoby chování a trávení volného času mládeže, je zcela patrná jistá uniformita. Nelze opomíjet také vliv hromadných sdělovacích prostředků, které právě v posledních letech zaujímají větší prostor ve volnočasových aktivitách mládeže. Mnoho mladých lidí má také potřebu utíkat daleko od přímého dohledu dospělých do malých neformálních skupin. Tyto skupiny, jež u části mládeže formují její identitu, fungují také jako nástroj jejího společenského začleňování. Tento sklon mládeže – izolovat se od společnosti dospělých – je bezpochyby jedním z nejvýraznějších rysů posledních let. Svou odlišnost dává mládež najevo v mnoha případech svými postoji, činnostmi a vkusem – hudbou, motocykly, sportem, oblékáním, kreslenými seriály apod. Mezi mládeží se tak vytváří celá síť znaků, jejichž smysl dospělým většinou uniká.

Běžné, každodenní kulturní zážitky mládeži ve volném čase zprostředkovávají ve velké míře specializované instituce, jimiž společnost umožňuje mládeži (ale nejen jí) co nejširší přístup ke kultuře. Mnozí však odmítají kulturní zařízení, jakými jsou kina, divadla,

knihovny, muzea apod. Vztah mladého člověka k těmto zařízením je do jisté míry určován vzděláním a výchovou v rodině.

Někteří mladí lidé mívají jen mlhavé představy o kultuře a většina z nich zdůrazňuje potřebu takových společenských zařízení, kde by se mohli setkávat, bez dospělých a bez určitého cíle (různé kluby).

Jistou část mládeže přitahují střediska a organizace, jako je např. skauting, různé církevní organizace, zejména proto, že mívají kvalitní technické vybavení a bývají vedeny zanícenými lidmi, kteří dokáží mládež strhnout.

Pak zde jsou konkrétní záliby – koníčky, kterým se mládež individuálně věnuje. Na prvním místě to bude určitě sportovní činnost, dále poslech hudby nebo přímo hra na hudební nástroj či zpěv (mládežnické kapely), četba knih, cestování, posezení s přáteli, návštěva diskoték, apod.

2.3 Historický pohled na volný čas

Výchova ve volném čase existovala již u primitivních národů, kmenů lovců a sběračů a v pozdější době i zemědělců, tedy v *prvobytně pospolné společnosti*. Zdaleka však nesplňovala hlediska, která jsou pro volný čas uplatňována v dnešní době. Tím myslíme to, že volný čas je nepracovní doba, znak svobody. Má svoji hodnotu a musí být využit ve prospěch člověka. I když připustíme, že v určitém ročním období nebylo potřeba v takové míře, takže vznikal určitý „volný čas“, jedinec ani v této době nemohl být odloučen od svého kmene. Kmen představoval určitý ucelený a závazný sociální celek, který v sobě zahrnoval jak práci, tak i ne-práci, a soukromí život nebyl prakticky možný. Tato nepracovní doba byla využívána k různým náboženským rituálům a obřadům. Společně pracovali, společně vnímali, společně odpočívali, společně diskutovali a přijímali rozhodnutí, společně se modlili. Vše bylo společné, kolektivní.

Práci a volný čas od sebe výrazněji odděluje až vznik sociálně diferencovanější společnosti v období *antickém*. První úvahy o významu volného času pro člověka i společnost můžeme najít v díle významného řeckého filozofa Aristotela, který vytvořil již celou propracovanou koncepci volného času. Nelze opomenout i fakt, že již před Aristotelem se o volném čase zmiňuje jeho učitel Platón. Aristoteles tvrdí: „Zdá se tedy, že blaženost předpokládá volný čas.“ Blaženost přitom není ve hře a odpočinku, či v pouhé tělesné rozkoši, nýbrž volný čas by měl být naplněn uvažováním, teoretickou činností, filozofií. Bezprostředně z Aristotela čerpali římskí stoikové. Seneca se o využívání volného času zmiňuje ve svých traktátech o

volném čase. Ale i on uvažuje o využití volného času filozofováním. V něm člověk nalezne svůj klid a blaho mnohem cennější, než mu může poskytnout bohatství nebo moc. Volný čas však byl v této době pouze výsadou svobodných občanů.

V období *křesťanství* se volný čas spojuje s Bohem. Tedy volný čas, bez komunikace s Bohem, není vůbec myslitelný. Člověk se tím proviní zahálkou – „matkou všech neřestí“. Člověk musí být pokorný a nemůže sám o sobě rozhodovat, protože je na to příliš křehký a slabý. Podle tehdejší doby měli lidé ve volném čase nalézat uvolnění a posilovat duši. Ale nutno dodat, že katolická církev sama rozhodovala, co a jaké činnosti jsou pro člověka ve volném čase vhodné, naopak nevhodné, či přímo zakázané. Nesmíme zapomínat na budování sirotčinců, organizování sborového zpěvu, apod. o to vše se starala církev.

Dlouhodobý proces uvolňování lidí od domova začíná v období *středověku*. Po skončení třicetileté války si začali bohatší lidé z měst budovat tzv. víkendové domy (řečeno dnešní terminologií) a ve městech začali vznikat kluby. První známý byl ve Velké Británii roku 1693, dále byly zakládány různé spolky, kavárny a společnosti dospělých. Dělníci usilovali o zkracování pracovní doby pro sebe, mládež a děti, tak, aby měli dostatek času na regeneraci sil. Postupně se vytvořil nový prostor pro činnost vzdělávacích, hudebních, divadelních a tělovýchovných spolků, vznikaly čtenářské kluby a dělnické domy. V tomto období se objevují dva hlavní způsoby vzniku a fungování zařízení, které přetrvávají do dnešní doby. Nejprve to byla zařízení původně určená pro dospělé, která poté část pozornosti zaměřila také na děti a mládež (např. tělovýchovná organizace Sokol). Později začala také působit zařízení zaměřena pouze na nejmladší věkové skupiny a vytvářela pro ně nový specifický prostor. Byly to např. kluby a sportovní zařízení při školách (nejprve v Anglii, dětské zahrady polského lékaře H. Jordana, později letní kolonie ve Francii, Německu nebo Rusku).

V době *mezi světovými válkami* se vytvořily dva základní modely.

První – převážně západoevropské země, kde se rozvíjely dosavadní zařízení a vznikaly nové, jako domy mládeže a kultury, ubytovny mládeže, prázdninové kolonie a tábory.

Druhý model představovaly sítě zařízení volného času dětí a mládeže v tehdejším Sovětském svazu. Zde byl velmi patrný vliv státu s jeho ideologií a s monopolními organizacemi dětí a mládeže. Československé v té době se vyrovnávalo s historickým opožděním. Budovala se nová zařízení organizací všech generací (tělovýchova a sport, letní tábory,.....).

Poválečný vývoj je charakterizován rozdělením kontinentu. V kapitalistické části Evropy pokračuje vývoj i nadále na zásadách pluralismu, rozvíjely se soustavy hřišť, turistických a sportovních zařízení, středisek volného času, domů mládeže a kultury, letních táborů. V zemích tzv. socialistického bloku kromě domů dětí a odborných stanic vznikla také při školách zařízení pro děti zaměstnaných matek (školní družiny, školní kluby, Domy dětí, internáty).

Společné rysy vývoje podpořily i dokumenty mezinárodního společenství, jako např. Deklarace dětských práv OSN z 20. 11. 1959.

Současnost – devadesátá léta zásadně změnila situaci v celé společnosti, což mělo dopad i na volný čas dětí a mládeže. Do popředí začaly vystupovat společné momenty, které hned počátkem období vyznačila Úmluva o právech dítěte z 20. 11. 1989. Po uvolnění od jednotné státní ideologie se klade důraz na zájmovost obsahu a odstraňují se všechny vztahy hierarchické závislosti mezi zařízeními různého územního rozsahu. Současné domy dětí a mládeže zůstávají zachovány a dosahují velmi pozitivních výsledků. Východiska a praxe obou částí Evropy se začínají přibližovat. Tomu napomáhají i zesilující kontakty mezi dětmi a mládeží z obou částí kontinentu a také výměna pedagogických informací a zkušeností mezi pracovníky v oblasti volného času. Zařízení pro děti a mládež se musí vyrovnávat s různými podmínkami pro svou existenci, musí reagovat na soutěžní, konkurenční prostředí, které začíná pronikat i do oblasti volného času.

2.4 Současné možnosti trávení volného času

V následujícím přehledu jsou uvedeny některé základní instituce, jejichž hlavní náplní je naplňování volného času dětí, mládeže a mnohdy i dospělých v regionu.

Střediska pro volný čas dětí a mládeže – dřívější Domy dětí a mládeže jsou subjektem pro mimoškolní výchovu a vzdělávání. Jsou zřizovány dle zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů. Jejich činnost je chápána jako významný nástroj prevence sociálně patologických jevů. Ve své činnosti se řídí Vyhláškou MŠMT ČR č. 432/92 Sb. o střediscích pro volný čas dětí a mládeže. Jejich náplní jsou různé formy vzdělávací, rekreační, výchovné a zájmové činnosti. Zřizovatelem mohou být obce, referáty školství při krajských úřadech, církve či soukromé subjekty. V současnosti je v ČR přibližně 300 zařízení tohoto typu, a je v nich zapojeno přibližně 200 000 dětí.

Jinou formou jsou **Stanice zájmových činností**. Náplň těchto zařízení je specializována na konkrétní zájmovou činnost.

Domovy mládeže – jsou školská zařízení, zabezpečující žákům středních škol a učilišť kvalifikované výchovné působení, ubytování a stravování. Obsah výchovné činnosti v domovech mládeže navazuje na obsah vzdělávací práce střední školy. Mohou být součástí školy nebo jsou samostatné a slouží žákům několika škol. Činnost a provoz se řídí vyhláškou č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže, ve znění pozdějších předpisů.

Školní družiny a kluby – pracují při základních školách nebo samostatně. Jsou to zařízení sloužící zaměstnaným rodičům v průběhu školního roku a podle potřeby i o prázdninách. Školní družiny jsou určeny žákům 1 – 5 ročníku a školní kluby žákům 6 – 9 ročníku. Jsou zřizovány podle zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a řídí se vyhláškou MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

Dětské domovy – jsou nejrozšířenějším typem náhradní ústavní výchovy. Jsou zde děti od 3 do 18 let, v některých případech až do ukončení přípravy na v zaměstnání. Do dětských domovů se umísťují děti z problémových a dysfunkčních rodin, děti dlouhodobě nemocných rodičů nebo děti osiřelé, které nemohou být dány do pěstounské péče. V současné době u nás funguje přibližně 120 dětských domovů s více než čtyřmi tisíci svěřenců.

Základní umělecké školy – je to školské zařízení, ale účast v nich je dobrovolná a uskutečňuje se v době mimo vyučování. Provoz je hrazen se státních prostředků prostřednictvím obecních nebo městských úřadů, ale zájemci musí finančně přispívat na činnost formou zápisného. Vyučují se zde tyto obory: taneční, hudební, výtvarný a literárně – dramatický. Největší zájem je již tradičně o studium hudby, které si volí dvě třetiny zájemců.

Jazykové školy – existují zcela samostatně nebo jsou zřizovány při základních a středních školách.

O volný čas dětí a mládeže u nás pečují i další organizace a zařízení, které si podle svého zaměření kladou různé cíle vzdělávacího, výchovného nebo rekreačního zaměření. Podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů mohou občané ale i právnické osoby zakládat sdružení. Takové sdružení vzniká registrací u Ministerstva vnitra ČR.

Junák – vychází ze světového skautského hnutí, založeného ve Velké Británii. V současnosti působí skautské organizace ve více než 150 zemích a sdružují 16 mil skautů a 8 mil skautek. Ústředí se nachází v Ženevě a v Londýně. V Čechách založil hnutí A. B. Svojsík a z jeho iniciativy bylo nazváno Junák – český skaut. V současnosti sdružuje přibližně 55 000 členů všech věkových kategorií. Posláním Junák je vést dětské i dospělé členy k povznesení duchovní, mravní a tělesné zdatnosti tak, aby byli připraveni plnit své povinnosti vůči

bližnímu, společnosti a vlasti. Skauting podporuje vlastenectví, je však zároveň světovou organizací vedoucí k bratrství mezi národy. Prostředkem je činnost zaměřená zejména na turistiku a pobyt v přírodě.

Pionýr – dětská organizace, vznikla v roce 1949 jako obdoba sovětské dětské organizace a navazovala na levicově orientované předválečné organizace (např. Spartakovi skauti práce). Jejimi základními rysy byla masovost a jednotnost. Současný Pionýr se definuje jako demokratické, samostatné, na politických stranách, hnutích a ideologiích nezávislé sdružení dětí, mládeže a dospělých. Zabývá se osvětovou, kulturně – výchovnou a charitativní činností. V organizaci je v současnosti zapojeno přibližně 30 000 členů.

Duha – je otevřené sdružení jednotlivců i kolektivů bez ohledu na členství v dalších organizacích. Hlavní důraz je kladen na vytváření a realizaci programů pro děti a mladé. Vytváří se však možnosti pro aktivní zapojování i ostatních generačních skupin. Sdružení pořádá společné akce v přírodě i ve městě a zaměřuje se na hry, psychologické hry a recesi.

Česká tábornická unie – tato organizace sdružuje na základě společného zájmu děti, mládež a dospělé. Navazuje na činnost svých předchůdců, z nichž za sobě nejbližší považuje historické tramské hnutí.

YMCA – je křesťansky orientované nepolitické a nevýdělečné sdružení, které usiluje o plnohodnotný život mladých lidí. Název YMCA je zkratkou anglického názvu Young Men's Christian Association (Londýn 1834 – sdružení mladých křesťanských mužů). Jeho českým ekvivalentem je dnes v ČR Křesťanské sdružení mladých lidí. Celkem asi 7 000 členů působí v 25 - ti místních nespécializovaných sdruženích.

Hnutí Brontosaurus – je nezávislé hnutí sdružující děti, mládež i dospělé se zaměřením a ochranu a tvorbu životního prostředí.

Stanice mladých ochránců přírody – zde se děti učí, jak přírodu chránit, starají se o poraněná či nemocná zvířata, věnují se ochraně vzácných nebo ohrožených druhů rostlin.

Občanská sdružení a sportovní kluby – Velkou tradici a masový dopad mají zejména tělovýchovné organizace. Největší a nejdélejší tradici u nás má tělovýchovná organizace *Sokol*, která byla založena v roce 1862 z iniciativy Dr. Miroslava Tyrše. Sokol usiloval o harmonický rozvoj tělesné, duševní i morální stránky osobnosti a následně i ideál zdravého, všestranně vyspělého národa. Sokol kromě tělesných cvičení vyvíjel i osvětovou činnost (zřizoval vlastní knihovny, organizoval vzdělávací činnosti, provozoval divadlo). Založil tradici Všesokolských sletů. V současnosti organizuje tělovýchovnou činnost s dětmi, mládeží i dospělými. Po celé ČR existují stovky různých sportovních klubů (atletický, fotbalový,

lyžařský, orientačního běhu, sálové kopané, basketbalový, tenisový atd.), jejichž členové jsou registrováni pod ČSTV. Celkově je v ČSTV registrováno na 250 000 lidí.

Organizace církví a náboženských společností – také pečují o volný čas dětí a mládeže. Jejich činnost má někdy charakter katecheze, tedy náboženské výuky zaměřené na děti z rodin věřících, jindy se organizují činnosti se silným sociálním rozměrem, např. zaměření na rizikové skupiny mládeže.

Sdružení technických sportů a činností České republiky - vzniklo na základě usnesení mimořádného sjezdu *Svazarmu* (Svaz pro spolupráci s armádou) dne 18. března 1990, a má převážně koordinační funkci mezi svými šestnácti plně rovnoprávnými a suverénními svazy. Jsou to: Aeroklub ČR, Česká asociace akademických sportů, Ústřední automotoklub ČR, Český kynologický svaz, Český radioklub, Český svaz biatlonu, Moravskoslezský kynologický svaz, Svaz branně-technických sportů ČR, Svaz českých potápěčů, Svaz modelářů ČR, Svaz potápěčů Moravy a Slezska, Svaz vodáků České republiky, Svaz vodáků Moravy a Slezska, Svaz vojáků v záloze České republiky, Svaz záchranných brigád kynologů České republiky, Zálesák – svaz pro pobyt v přírodě.

Letecká amatérská asociace – sdružuje ve svých řadách zájemce o ultralehké létání. Je rozdělena do sedmi svazů: vírníci, závěsné létání (rogala), paragliding, Experimentál, konstruktéři a stavitelé, motorový paragliding a ultralehká letadla. Asociace má za hlavní úkol zastupovat své členy při jednáních s Úřadem civilního letectví a provádí technický dozor při stavbě amatérských letadel.

Existuje ještě spousta dalších odborně zaměřených organizací, které se starají o náplň volného času dětí a mládeže (Český červený kříž, Sdružení hasičů Čech a Moravy,). Po celé naší republice jsou registrovány stovky dalších sdružení, ale většina z nich má působnost pouze v místě sídla organizace.

3 CHARAKTERISTIKA MÍSTA

3.1 Stručná historie města Slaný

Podle zprávy v kronice Václava Hájka z Libočan byla osada Slaný vrch založena roku 750 služebníkem knížete Nezamysla jménem Holot, který po horou našel slaný pramen a z popudu samotného knížete v jeho blízkosti založil osadu solnařů nebo solivarů. Důvod ke vzniku osady lze také hledat v souvislosti se starou obchodní cestou, která vedla ze směru Žatce a Loun ku Praze a je doložena archeologickými nálezy. Tady, nedaleko slaného pramene, u brodu Červeného potoka, zřídili ostrovští Benedikti špitál a nejspíš roku 1136 tu postavili chrám sv. Gotharda.

Následně vzniklá osada se brzy stala místem trhovým a sídlem „cúdy slanské“, přináležející kraji pražskému. První dochovaná písemná zmínka o Slaném je z roku 1239, v listině papeže Řehoře IX., která potvrzuje statky kladrubského kláštera v kraji slánském. Data o povýšení Slaného na město jsou dvě, a sice 1295 a 1305, kdy král Václav II. na magdeburském městském právu vysadil město Slaný. V té době bylo také Slaný obestaveno hradbami a branami a stalo se městem hrazeným. V květnu 1371 vypukl na městském trhu požár, který zachvátil všechny domy na náměstí. V nastalém zmatku ucpaly povozy a tlačící se lid brány tak, že v ohni zahynulo na 2000 osob a popelem lehlo prakticky celé město. K jeho obnovení přispěl Karel IV., když městu propůjčil nové výsady a rozmnožil jeho příjmy.

Husitské války vtáhly město do proudu svých událostí od samého počátku, ale Slaný těžce doplatilo na spory vzniklé mezi Táboři a Pražany. Roku 1425, poté co se Slánští přiklonili k mírnější straně Pražanů, přitrhli ke Slanému Táboři spolu se Sirotky a po dvanáctidenním obléhání dobyli město zradou. Od té doby, až do bitvy u Lipan roku 1434 bylo Slaný městem tábořským. Po porážce Táborů se Slánští společně s Lounskými a Žateckými poddali prozatimní zemské vládě. Jiří z Poděbrad si zavázal Slaný mnoha milostmi a byl tu ve velké úctě.

V letech 1461 – 1472 byly kolem města obnoveny hradby a postaveny některé brány a bašty. Roku 1482 utvořila města Žatec, Louny a Slaný brannou jednotu a v tomtéž roce byl ve Slaném konán sněm strany podobojí. Při událostech „šmalkaldského povstání“ roku 1547 se aktivně účastnilo i město Slaný a bylo za to potrestáno ztrátou statků v 15 okolních vsích a pokutou 2500 kop grošů. Zdaleka ne všechny tyto příjmy byly Slanému později roku 1562 vráceny.

Snad nejvíc doplatilo město na události pobělohorské. Slánští se účastnili vzpoury roku 1618 a hostili ve svých hradbách rodinu „zimního krále“ Fridricha Falckého. Svůj kalich hořkosti si pak Slaný muselo vypít skutečně až do dna. Královský místodržící Jaroslav Bořita z Martinic, pán na blízkém Smečně, využil bezohledně poskytnuté příležitosti k získání slánského panství. To mu bylo roku 1623 za 200 000 kop zastaveno a roku 1638 se stalo skutečným majetkem Martiniců. Během třicetileté války bylo slaný téměř zničeno. Ležíc na cestě z Německa k hlavnímu městu Praze bylo mnohokrát navštíveno Švédy, Sasy a císařskými vojsky, kteří strádající obyvatelstvo oloupili o vše cenné a co zbylo, zničily několikeré požáry. Tři kříže byly vztyčeny na Slánské hoře za doby protireformace, jako důkaz úplného pokatolčení jeho obyvatel a připomínají dodnes doby nezměrného utrpení, kterým Slaný prošlo v době po Bělohorské bitvě. Nástupce Jaroslava Bořity z Martinic, Jiří Bořita, vrátil městu roku 1651 některé svobody a další z Martiniců, Bernard Ignác založil ve Slaném roku 1655 františkánský klášter a roku 1658 piaristickou kolej.

Od roku 1794 bylo Slaný opět svobodným městem. Krajské zřízení, které Slaný ztratilo ve prospěch Rakovníka, bylo roku 1787 opět vráceno do Slaného. Od roku 1884 do roku 1918 město znovu zdobí název královské město Slaný a k tomuto názvu se město navrácí i po listopadové revoluci roku 1989.

3.2 Z historie místních škol

Jak, známo středověké vyučování se odehrávalo buď v rodinách, nebo při kláštorech či kostelech. Z druhé poloviny 14. století máme zprávu, že Slánští si často stěžovali na své kleriky z fary a školy. První školní budovu ve městě máme doloženou roku 1453. Tehdy byl u kostela sv. Gotharda kousen dům pro účel výuky. Později byl rozšiřován a přestavován. V roce 1666 po zahájení piaristů ve Slaném se hoši přestěhovali do piaristické koleje a ve škole u kostela zbylo pouze několik děvčat se starým kantorem Eliášem Macháčkem, který zde v jednotřídce působil až do své smrti.

V 18. století se Marie Terezie postarala o zásadní reformu školství vůbec, hlavně však elementárního vzdělávání. Při farních kostelech musely fungovat triviální školy, kde se vyučovalo náboženství, biblické dějiny, čtení, psaní, počítání (až k trojčlence) a hospodářskému návodu. Triviální škola předpokládala dvě třídy a byt pro učitele. U nás se touto školou stala bývalá dívčí škola a prvním jejím učitelem byl František Dragoun. O další typ tereziánské školy, hlavní německou školu, se postarali piaristé.

Třetí budova ve městě byla postavena v roce 1882 (dnešní speciální škola u křižovatky) a určena pro dívčí školu. V nové chlapecké škole na Kozím plácku (dnešní Komenského náměstí) se začalo učit v roce 1895.

Počátkem 20. století dostalo město další dvě nové školní budovy: 1907 hospodářská škola a 1913 dívčí škola Na Hájích. Stavbu si vynutil rostoucí počet školní mládeže a rozšíření měšťanských škol. Ve 30. letech 20. století přibýly ještě budovy obchodní akademie, hudební školy a nová budova gymnázia, poslední stavbou je 3. ZŠ Na Dolíkách z 90 let minulého století.

Integrovaná střední škola Slaný

Hlaváčkovu náměstí vévodí v jeho horní části bývalá zimní hospodářská škola, později zemědělské učiliště, dnes Integrovaná střední škola. Od poloviny 19. století se v Čechách začalo se zřizováním škol, jejichž účelem bylo vyzvednout z dosavadního úpadku rolnictvo a zajistit jeho vzdělanost. Také slánský Hospodářsko – průmyslový spolek, jeden z nejstarších v Čechách, usiloval již od roku 1882 o to, aby byla ve městě zřízena hospodářská škola. Ale teprve po dvanácti letech 22. března 1894 oznámil zemský výbor království českého, že sněm zemský schválil zřízení zimní hospodářské školy ve Slaném. A 5. listopadu byla škola slavnostně uvedena v život. Školní třídy poskytl bezplatně královské město v přízemí obecního domu čp. 143 na náměstí, v místě dnešní pošty. Ve schůzi kuratoria 22. února 1900 bylo schváleno podání žádosti zemskému výboru o subvenci na stavbu školní budovy pro zimní hospodářskou a letní hospodyňskou školu. Teprve za šest let 22. listopadu 1906 byla udělena subvence na stavbu školní budovy. Dne 4. listopadu 1907 bylo zahájeno první vyučování v nové budově a 22. dubna 1908 začal první letní pětiměsíční kurs hospodyňský, který navštěvovalo 20 chovaneček.

Obchodní akademie dr. Edvarda Beneše Slaný

Vznik obchodního školství ve Slaném je úzce spjat s hospodářským rozvojem v kraji. V poslední třetině 19. století došlo k rozvoji podnikatelské činnosti v Rakousku – Uhersku. Stabilizace hospodářských poměrů vedla k rozmachu průmyslové výroby, řemesel a obchodního podnikání. Ve městě přibýlo k velkým podnikům, jakými byly továrna na stroje, slévárna, kotlárna a výroba drátěných lan firmy Bolzano, Tedesco a spol. (dnešní ČKD) a přádelna bavlny Honore de Lisera (dnes Rico), řada dalších továrniček a živností, které potřebovaly schopné a kvalifikované zaměstnance.

V počátcích nešlo sice hned o obchodní školu, ale o obchodní školu pokračovací, jež znamenala počátek obchodní vzdělávací soustavy ve městě.

Vyučování bylo zahájeno 2. listopadu 1892. Obchodní školou pokračovací byla do roku 1922. 2. května 1922 byla kladně vyřízena žádost o zřízení obchodní školy. Škola měla po celou dobu dostatek žáků a propůjčené třídy začínaly být nedostačující. Stavba nové budovy započala 8. června 1931. Svůj název obchodní škola ještě na nějaký čas vystřídal název střední ekonomická škola v období totalitního režimu. Po listopadové revoluci se slánská obchodní akademie vrátila ke svému původnímu názvu doplněnému jménem druhého prezidenta republiky Edvarda Beneše.

Gymnázium Václava Beneše Třebízského Slaný

Předchůdcem dnešního gymnázia byla piaristická škola založená po skončení třicetileté války. Zakladatelem slánské piaristické školy a koleje se stal smečenský pán Bernard hrabě z Martinic. První tři piaristé přišli do Slaného z Mikulova v roce 1658 a okamžitě začali vyučovat. V polovině 18. století – tedy za vlády Marie Terezie – se nad školami zavádí státní dozor, některé latinské školy jsou nahrazovány školami německými. I škola ve Slaném byla takto v roce 1777 reformována. K výrazné změně dochází v roce 1858, kdy je otevřeno tak zvané nižší gymnázium o čtyřech třídách s vyučovacím jazykem německým. Významným žákem, který gymnázium navštěvoval v letech 1862-1866 byl Václav Beneš Třebízský, po kterém byla škola později pojmenována.

Střední odborné učiliště strojírenské

Celá řada řemesel, která byla, vedle polního hospodářství, hlavním zdrojem výživy obyvatelstva v první polovině 19. století ve Slaném upadla. Zaniklo výnosné soukenictví, punčochářství, koželužství, jirchářství a částečně i kožešnictví. Při životě se udržovaly pouze ty živnosti, které vyhovovaly nejnnutnějším místním potřebám, jako živnost obuvnická, truhlářská, bednářská, krejčovská, klempířská a jiné. Po otevření železnice v roce 1873 se d krize dostalo také řemeslo kolářské, kovářské a sedlářské. Úpadek těchto hlavních městských živností vedl k hledání jeho příčin a také k vyhledávání prostředků k jeho nápravě. Tehdy se začal prosazovat názor, že i školy, a to zejména odborné, mohou být oním hledaným krokem k nápravě. Doklad o tom, čeho lze dosáhnout dobře připraveným průmyslovým školstvím, podaly v padesátých a šedesátých letech 19. století anglické a francouzské výstavy (1889 – Eifellova věž). 18. října 1879 bylo otevřeno I. oddělní průmyslové školy pokračovací, se 111

žáky v obecním domě na náměstí. Odborné vzdělávání získávali učni od svých mistrů. Od tohoto data se píše historie učňovského školství ve Slaném.

3.3 Charakteristika místních škol

Integrovaná střední škola – vznikla sloučením spolu s odborným učilištěm strojírenským. V současnosti nabízí vzdělání v oblasti zemědělských, potravinářských a strojírenských oborů. Vybavení školy jak pro teoretickou výuku, tak i pro oblast odborného výcviku je velmi dobré. Vyučuje se ve vlastních prostorách, původních – modernizovaných tak i v nové přistavěné budově. Škola tak disponuje dostatkem odborných učeben a pracoven, vybavených výpočetní technikou a dobrým technickým zařízením pro odborný výcvik. Ke zdokonalení odborného výcviku se využívají ve vyšších ročnících kvalitní smluvní pracoviště. Školní jídelnu využívá společně s ostatními školami ve městě. Výuka je přizpůsobena návaznosti autobusů, kterými žáci dojíždějí. Právě vzhledem k tomu, že většina žáků dojíždí, na škole nejsou organizovány žádné aktivity v oblasti volného času – tedy po skončení vyučování. Ředitelkou je Mgr. Jaroslava Cvrčková. Na škole ve školním roce 2018/2019 studuje 150 žáků. Tento počet se však velmi často mění, vzhledem k problémovosti některých žáků (záškoláctví, trestná činnost apod.). V oborech pro chlapce a dívky s ukončeným 9. ročníkem základní školy nabízí výuku v následujících oborech:

- zámečnick (strojní mechanik)
- automechanik (mechanik opravář motorových vozidel)
- cukrář
- instalatér
- kuchař
- kuchař – číšník pro pohostinství
- prodavač potravinářského zboží

Obory pro žáky s nedokončeným 9. ročníkem základní školy jsou nabízeny tyto obory:

- stravovací a ubytovací služby (kuchařské práce)
- strojírenské práce

Obchodní akademie dr. Edvarda Beneše

Obchodní akademie se nachází v blízkosti centra města Slaný. Obchodní akademie Dr. Edvarda Beneše ve Slaném je zřizovaná Středočeským krajem. Škola sídlí ve dvou budovách, které jsou majetkem města Slaný. Budovy jsou stavebně propojeny spojovacím krčkem. Stará

budova je z roku 1932, nová budova byla zkolaudována v roce 1994. Celkem je ve škole 26 učeben, v šesti třídách je interaktivní tabule a téměř ve všech ostatních třídách je k dispozici dataprojektor. Pro výuku infromatických předmětů máme k dispozici tři klasické počítačové učebny s 18 pracovními místy, dvě učebny s 32 pracovními místy.

Pro tělesnou výchovu využíváme tělocvičny v blízkém okolí, neboť ve škole máme pro sportovní aktivity jen malou posilovnu. Stravování poskytuje školní jídelna provozovaná městem Slaný v těsném sousedství. Během vyučování si mohou žáci zakoupit občerstvení ve školním bufetu nebo využít svačinový automat. Ve školním roce 2018/2019 ve škole studu 152 žáků. Ředitelkou školy je Ing. Michaela Seghmanová. Všichni studenti studují obor Obchodní akademie, který zakončen maturitní zkouškou.

Gymnázium Václava Beneš Třebízského Má velmi dlouho tradici, bylo založeno v roce 1658 piaristy. Studují zde i žáci specifickými poruchami učení. Při dobré spolupráci školy rodiči jsou tito žáci schopni dosahovat velmi dobrých výsledků. Na celé škole je rozvedena strukturovaná počítačová síť. Na chodbách jsou volně přístupné počítače s připojením na internet. V učebnách jsou umístěny interaktivní tabule a dataprojektory. Vyučuje se zde angličtina, němčina, francouzština, ruština a srbochorvatština, pořádají se jazykové výměnné pobyty s Německem a Novým Sadem v Srbsku. K dispozici je vybavená jazyková laboratoř.

Dále jsou ve slánském gymnáziu skvěle vybavené biologické sbírky s exponáty již od roku 1892 (kel narvala, kostice velryby, stoličky mamuta, vycpaninu ptakopyska či luskouna atd.) V biologii jsou používány kvalitní mikroskopy; jeden je napojen na videokameru, která obraz přenáší přímo na barevnou obrazovku. Za zmínku stojí i výtvarným ateliérem s tiskařským lisem a keramickou dílnou. V budově nechybí ani posilovna pro udržování kondice a pevného zdraví. Každoročně se pro studenty pořádá mnoho exkurzí po České republice, lyžařské výcvikové kurzy, letní tělovýchovný kurz a školu v přírodě pro primány. Studenti gymnázia se zúčastňují mnoha soutěží ve všech dostupných oborech; často s vynikajícími výsledky. Pro nadané a hlavně nadšené studenty, v oblastech biologie, chemie a fyziky, jsou každý pátek pořádány "páteční" laboratoře. (www.laborky.cz , www.zkoumalek.cz, www.biochliv.cz)

Na přilehlé zahradě je vybudováno tropické školní motýlárnum, chovají zde hada, chameleony a další zvířátka. Na škole funguje kroužek tvůrčího psaní.

Na škole vyučuje 29 pedagogických pracovníků a sedm ostatních pracovníků, ředitelem je RNDr. Milan Dundr. Studium probíhá ve dvou oborech, a to osmileté studium a čtyřleté studium.

3.4 Slaný a jeho možnosti v oblasti volnočasových aktivit

Slaný je středně velké město ve Středočeském kraji s přibližně 18 000 obyvateli. Naši sledovanou problematiku poměrně významně ovlivňuje jeho poloha. Leží totiž 40 km od Prahy a 15 km od bývalého okresního města Kladna. Obě tato města disponují velkou nabídkou v oblasti aktivit. Nejedná se však jen o kvalitu, ale především o atraktivnost nabídky související především s finanční náročností.

Není však důvod k negativním úvahám, neboť všechny organizace ve městě, které se volnočasovými aktivitami zabývají, vykazují trvale velmi dobré výsledky. Dalším faktem, který je pro naše šetření důležitý, je počet mladých lidí ve městě, ve sledované skupině mládeže. Počet byl zjištěn na matrice Městského úřadu a představuje počet mládeže s trvalým pobytem ve Slaném a ve velmi blízkém okolí. Celkový počet je cca 4300.

Naše šetření nelze řešit na základě jednoduché matematiky, neboť vztah počtu osob k nabízeným možnostem, je velmi složitě hodnotitelný a vstupuje do něj řada důležitých faktorů. Hodnotit tak můžeme pouze kvantitu a pestrost nabídky.

Organizace, jež zabezpečují tuto nabídku, se rekrutují z celého spektra společenského života našeho státu. Zastoupeny jsou zde státní organizace, ale i ryze soukromé subjekty.

V další kapitole již zmapuji činnost jednotlivých subjektů. Jednotlivé organizace jsou seřazeny podle množství a kvality nabídky volnočasových aktivit. Pořadí zároveň odpovídá umístění na pomyslnému žebříčku důležitosti a úspěšnosti v této oblasti. Při šetření byly použity téměř všechny metody k získání informací. Tou nejdůležitější byla rozhodně metoda osobního rozhovoru s osobami pověřenými vedením jednotlivých subjektů. Ve třech případech jsem měl možnost čerpat a analyzovat základní dokumenty organizací (výroční zprávy, pověřovací listiny, aj.). V případě soukromých subjektů jsem čerpal informace na internetu a reklamních letácích. Výsledným výstupem je kvantita nabízených služeb a jejich skutečné využití ve sledovaném období roku 2018.

3.5 Struktura organizací nabízejících volnočasové aktivity ve Slaném

Pokud chceme zachovat hierarchii důležitých státních institucí, pak první ze škály organizací jsou subjekty řízené a podporované státem (Krajský úřad). Mezi ně patří všechny střední školy ve městě, Dům dětí a mládeže Ostrov a Zájmová umělecká škola Slaný. V důležitosti druhé a velmi významné je samotné město Slaný. Naše město se zapojuje jednak svou vlastní činností (odbor školství, odbor kultury a sportu, odbor preventivní ochrany před nežádoucími jevy), ale svojí druhou, velmi důležitou částí aktivit, což je financování nebo spolufinancování dalších organizací. Jedná se o sportovní a kulturní subjekty, pro které je velmi náročné a mnohdy nemožné udržet svoji činnost na vlastní náklady (zimní stadion, městský aquapark, tenisový klub, fotbalový areál aj.).

Město Slaný finančně dotuje i další řadu organizací, a to jsou subjekty s celostátní působností např. sportovní kluby, Junák, Sokol aj. Právě tyto organizace zaujímají v poslední době jedno z předních míst na žebříčku nabízených aktivit.

V pomyslném výčtu nesmíme zapomenout na soukromé subjekty, neboť ty hrají v dnešní moderní době velmi výraznou roli v oblasti nabídky aktivit. Jejich služby mohou být flexibilnější a mohou se snadněji přizpůsobit moderním trendům, protože jejich cílovou skupinou je často malý a specializovaný okruh náctiletých (horolezecká stěna, posilovny, výuka bojových umění aj.).

Poslední v řadě je nutné, alespoň na tomto místě připomenout jednorázové zájmové akce všech možných společenských organizací. Jejich přínos je svojí pestrostí, ale především svým sociálním dopadem v oblasti socializace. Každá taková akce bývá totiž akcí celospolečenskou a tudíž věkově rozmanitou. V mé práci jsem se však zaměřil na organizace pracující s režimem pravidelné nebo cyklické činnosti, protože právě ty v mladém člověku formují vlastnosti jako cílevědomost, stálost, ctižádostivost, zdravou soutěživost, které jsou z celospolečenského hlediska ty nejdůležitější.

4 VLASTNÍ SLEDOVÁNÍ ČINNOSTI

4.1 Organizace řízené státem

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU „ OSTROV “

Šultysova 518, 27401 Slaný (vlastník budovy Středočeský kraj)

Nejvýznamnější organizací ve městě je Středisko volného času „Ostrov“ (dále jen Ostrov), která je nástupnickou organizací bývalého Dětského domovu mládeže. Tato organizace je nejvýraznějším článkem v oblasti volnočasových aktivit. Její výsadní postavení je dáno kapacitou volných míst pro uchazeče, širokým spektrem nabídky aktivit a především počtem odborných zaměstnanců i externích pracovníků.

Většina externích (často dobrovolných) pracovníků pochází z řad bývalých frekventantů. Ostrov je specifická organizace tím, že si na svoji základní činnost nemusí vydělávat, ale je financována státem, včetně platů základních zaměstnanců. Z toho je zřejmé, že dveře jsou otevřeny neomezenému množství náctiletých z celého sociálního spektra rodin ve Slaném.

Ostrov se věnuje věkové kategorii 6 – 20 let. Pro naše sledování jsem se věnoval nabídce pro náctileté 13 – 19 let. Jak jsem již poznamenal, mnoho docházejících z této kategorie pracuje ve středisku již ve funkci pomocníků nebo asistentů pod odborným vedením.

Zvolil jsem několik forem sledování činností této organizace. Jednou z nich bylo seznámení se s výroční zprávou Ostrova. Zde jsem získal kvantitativní údaje. Za nejdůležitější však považuji několikanásobnou návštěvu zařízení a neformální debatu s ředitelkou a ostatními pedagogy. V následujících řádcích a tabulkách je souhrn skutečností zjištěných v tomto zařízení.

Obecné cíle:

Harmonický rozvoj osobnosti člověka s poznávací a sociální způsobilostí, získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví, výchova k profesní orientaci, výchova ke zdravému životnímu stylu.

Dlouhodobé cíle:

- prevence negativních jevů a její uplatňování v SVC
- vytváření návyků pro účelné naplňování volného času rozvíjení klíčových kompetencí
- péče o talentované děti a mládež
- vytvoření a udržování týmu pedagogů a odborníků pro volný čas, kteří znají různorodé formy práce a jsou ochotni se dále rozvíjet
- spolupráce s dalšími organizacemi, které nabízejí volnočasové aktivity,
- spolupráce se školami a školskými zařízeními, spolu s nimi se stát součástí společenského dění ve městě

Průběžné plnění obecných a dlouhodobých cílů umožnily téměř všechny oblasti hlavní činnosti SVC, především oblast estetická, oblast společenských věd, oblast tělovýchovy a sportu, v omezené míře oblast vědy a techniky a enviromentální výchovy. K plnění cílů přispěl též výchovně vzdělávací program v oblasti dopravní výchovy. Nemalý podíl především v oblasti výchovy k zdravému životnímu stylu, enviromentální výchově a regenerační a relaxační části života dětí a mládeže přispívá též dlouhodobá činnost (tábory, prázdninová soustředění, letní ozdravné pobyty).

Z celkového počtu zaměstnanců je:

71% odborníků - odborné vzdělání, certifikace, dlouholetá praxe v oboru (min.5 let)

47% pedagogů - absolvent VŠ nebo absolvent pedagogického minima nebo jiného vzdělávacího kurzu

Od roku 2007 se Ostrov přestěhoval do nové, mnohem větší budovy, než kterou měl doposud k dispozici. Není tedy třeba pronajímat si další prostory např. pro zájmový kroužek automodelářství, který potřebuje větší prostory pro autodráhu (délka 27 m). Budovu kromě „OSTROVA“ využívá řada dalších institucí (ZUŠ, Úřad práce). Dále jsou uvedeny další využívané prostory.

Atelier „HLINĚNKA“

Výtvarný a keramický atelier. Nabídka zájmového vzdělávání pro děti, mládež a dospělé, školy a předškolní zařízení. Příležitostná zájmová činnost pro veřejnost.

Další místa, kde provozuje „OSTROV“ svoji činnost:

Rekreační zařízení Bílichov v majetku Středočeského kraje, správa OU a učiliště Vrapice. K 31. 8. stále zapůjčeno celoročně k táborové činnosti a k víkendovým akcím, výletům. Využití bilichovské základny je časově omezené.

Ostatní sportoviště (převážně 3.ZŠ), dopravní hřiště a další zařízení města Slaného, ostatní venkovní prostory ve Slaném.

Činnost střediska volného času

1. Pravidelná zájmová činnost (k 31. 12. 2018)

ÚDAJE V TABULKÁCH JSOU JIŽ UPRAVENY A KORESPONDUJÍ S VĚKOVOU KATEGORIÍ NAŠÍ SLEDOVANÉ SKUPINY NÁCTILETÝCH

Název zájmového útvaru	počet	dospělí	počet celkem
Anglický jazyk – pokročilí	12		12
Anglický jazyk	14		4
Automodelářství	4	8	12
Deskové hry	4		4
Doučování matematiky	5		5
Country tanečky	11		11
Country tance	7	7	14
Florbal I.	29		29
Florbal II.	25		25
Futsal – chlapci	21		21
Hudební studio	4		4
Keramika – předškolní děti	30		30
Keramika – začátečníci	13		13

Keramika – začátečníci	15		15
Keramika – pokročilí	8		8
Keramika – pokročilí	10		10
Kytara	8		8
Míčové hry	8		8
Mladý chovatel	13		13
Moderní tanec I.	13		13
Moderní tanec II.	15		15
Moderní tance III.	32		32
Plavání	7		7
Papír. a plast. modelářství	3		3
Rybář	10		10
Šachy	13		13
Tvořivá hudební výchova	11		11
Výpočetní technika	11		11
celkem			320

2. Příležitostná zájmová činnost (školní rok 2017/2018)

*Nabídnuto 78 akcí převážně o víkendech a prázdninách, **uskutečněno 44***

Název příležitostné zájmové činnosti	Počet účastníků celkem
Úklid lesopark Háje - enviroment	3
Cyklovýlet – sport, enviroment	11
Pohádkový les – dospělí pro děti	21
Tvořivá soboty – rukodělná činnost, kreativita	8
Zájezd na fotbalové utkání, sport, společenská událost	8
Den kola – dopravní výchova	3
Výlet do ZOO - enviroment	8
Deskové hry	4
Setkání dětí z tábora - organizačně	8
Drakiáda - organizačně	5
Strašidlácký večer- organizačně	13
Mikulášská pro veřejnost- organizačně	10
Mikulášská pro firmu MITSUBISHI- organizačně	10
Mikulášská pro firmu LINET- organizačně	10
Zájezd do divadla S+H- organizačně	4
Vánoce s Ježíškem - organizačně	5
Turnaj v bowlingu - organizačně	29
Turnaj ve volejbale pro veřejnost – sport, fair play	24
Turnaj ve florbale	36

Dívka roku – základní kolo ve Slaném: společensko vědní	114
Hry pro děti – pololetní prázdniny- organizačně	16
Keramický festival	48
Vítání jara - organizačně	17
Slánské tančení	90
Jarní jarmark – rukodělná činnost	20
Turnaj ve florbale pro děti a mládež – velikonoční prázd. - organizačně	92
Keramický festival – soutěž, evidence příchozích, hodnotících	40
Turnaj v Pétanque	14
týDen Země – enviroment, promítání přír.filmů	31
týDen Země - enviroment, promítání přír.filmů	12
týDen Země - Happening	40
Den dětí - organizačně	30
Diskotéka pro děti- organizačně	5
Rozlučková párty „OSTROVA“	54
Akademie „OSTROVA“	94

3. Pobytové akce

Název akce	Počet účastníků
Setkání dětí z letního tábora La Venta 1. turnus - organizačně	35
Setkání dětí z letního tábora La Venta 3. turnus - organizačně	42

4. Další činnosti zájmového vzdělávání

Uvádím aktivity zájmových útvarů (turnaje, akce), které nabízejí nejen pro své členy, ale i ostatní veřejnost.

Název	Počet akcí	Počet účastníků celkem
Soubor závodů na autodráze, pořadatel: AUTOMODELÁŘSTVÍ	7	98
Rybářské závody, pořadatel: Rybář	1	15
Taneční soustředění	1	30
Šachový turnaj, pořadatel: Šachový klub	2	6
Účast na tan.soutěži Taneční pohár	1	21
Účast na tan.soutěži Benešovský medvěd	1	21
CELKEM	13	191

5. Práce s talenty

<i>Název akce</i>	<i>Počet účastníků</i>
Slánská míle - cross	40
Turnaj ve futsale	60
Turnaj v basketbale	31
Turnaj v basketbale dívky	15
Soutěž ve sportovní gymnastice	11

Duatlon	17
Středočeský taneční pohár – krajské kolo	10
Volejbal pro příchozí	12
Atletická olympiáda	8
CELKEM	204

6. Spontánní činnost

Komentář: Po stanovení jasných pravidel docházky do klubů se počet zájemců ustálil. Do klubu může přicházet každý zájemce, ať je to člen ZV nebo děti z „ulice“. Typ spontánní činnosti pouze s dohledem vedoucího v klubu PAVLAČ:

práce s PC, internetem, hry na Play Stationu, biliár, stolní fotbal, šipky, deskové hry, časopisy

<i>Spontánní činnost</i>		<i>Celkem</i>
spontánní hry v klubu „PAVLAČ“	leden	34
spontánní hry v klubu „PAVLAČ“	únor	35
spontánní hry v klubu „PAVLAČ“	březen	24
spontánní hry v klubu „PAVLAČ“	duben	10
spontánní hry v klubu „PAVLAČ“	květen	18
spontánní hry v klubu „PAVLAČ“	červen	2
spontánní hry v klubu „PAVLAČ“	říjen	12
spontánní hry v klubu „PAVLAČ“	listopad	6
spontánní hry v klubu „PAVLAČ“	prosinec	9
CELKEM		150

Spontánní aktivity v klubu „PAVLAČ“:

Právě nabídka pro mládež, která nemá zájem se organizovat v kroužcích či jiných pravidelných aktivitách, nemá vyhraněného koníčka, případně nemá rodiče, kteří by je k nějaké smysluplné činnosti cíleně vedli. Klub navštěvuje mládež z „ulice“, ale i ti, kteří

čekají na kroužek nebo přespólní na svůj autobus. Tak dochází k přirozené integraci různých skupin mládeže s nepřímým dozorem pedagogického pracovníka.

Závěr, hodnocení

Nikdy jsem se podrobněji nezabýval činností této organizace, protože mne moje vlastní aktivity plně zaměstnávaly. Velice mile mě proto překvapila obrovská nabídka volnočasových aktivit Ostrova. Teprve nyní si uvědomuji všudypřítomné letáky a upoutávky, které mám celý život kolem sebe. Zájem o střediska volného času trvá a dokonce se i zvyšuje. Rodiče v ně mají důvěru, protože si jsou vědomi, že v těchto zařízeních pracují profesionálové, prověřovaní nesčetnými kontrolami a nařízeními. Naopak by se práce v nich dala ještě rozšiřovat. Stálý zájem o nabídku volnočasových aktivit ze strany veřejnosti i přes velkou konkurenci neziskových organizací a škol trvá.

Chtít zhodnotit práci „ OSTROVA „ pouze z kvantitativního hlediska by bylo velmi zavádějící, nespravedlivé a nakonec nic nevyovídající o kvalitě společenských dopadů jejich práce. Na tomto místě tedy předkládám jen strohý přehled počtů zúčastněných v jednotlivých pořádaných aktivitách.

Pravidelná zájmová činnost	320
Příležitostná zájmová činnost	937
Další činnosti zájmového vzdělávání	191
Pobytové akce_.....	77
Práce s talenty	204
Spontánní činnost	150

„ OSTROV „ je organizace, která se především zaměřuje na organizování volného času pro školní mládež. Zjištěné počty však svědčí o tom, že pro velké množství mladých lidí školní docházkou nic z jejich aktivit v „ OSTROVĚ „ nekončí. Velmi pozitivně hodnotím především počet mladých v pravidelných zájmových činnostech. Počet u příležitostných zájmových činností zase svědčí o nápaditosti a atraktivitě pořádaných akcí.

Pobytové akce zcela logicky zahrnují pouze úzký okruh vlastních vycvorených instruktorů a pomocníků. Co však lze hodnotit velmi kladně, je práce s talenty. V sledované problematice se jeví jako velmi zajímavý počín „ OSTROVA „ spontánní činnost klubu „PAVLAC“

Právě nabídka pro mládež, která nemá zájem se organizovat v kroužcích či jiných pravidelných aktivitách, nemá vyhraněného koníčka, případně nemá rodiče, kteří by je k nějaké smysluplné činnosti cíleně vedli. Klub navštěvuje mládež z „ulice“, ale i ti, kteří čekají na kroužek nebo přespólní na svůj autobus. Tak dochází k přirozené integraci různých skupin mládeže s nepřímým dozorem pedagogického pracovníka.

Souhrmně hodnotím činnost organizace „ OSTROV „velmi kladně. Kromě velmi konkrétních faktů, svědčících o dobré práci, jsou zde ještě neoddiskutovatelně významné celospolečenské dopady. Organizace vede mládež k trvale kvalitnímu trávení volného času, ke stálosti, kamarádství, zdravé soutěživosti, vzájemné úctě, ohleduplnosti a dalším kvalitním vlastnostem, které náleží k osobnosti člověka.

Za jakýsi vrchol činnosti považuji výchovu vlastních instruktorů a pomocníků z řad mládeže. Činnost „ OSTROVA „ také mladé lidi velmi pozitivně ovlivňuje při výběru budoucího povolání.

Na výsledcích práce „ OSTROVA „ je vidět, že vedení a kolektiv pedagogických pracovníků odevzdává pro společnost více, než jim určuje míra jejich pracovních úvazků. Rozhodně jim za to patří dík celé společnosti

4.2 Činnost města (odbor prevence)

Vedení města věnuje fenoménu volného času mládeže velkou pozornost, neboť ví, že jedině tudy vede cesta k omezení rizikového chování mládeže ve Slaném. Město se přihlásilo do „Komplexního součinnostního programu prevence kriminality“, vyhlášeného Hejtmanem Středočeského kraje v roce 2008. Součástí tohoto programu jsou kromě preventivních opatření jako zvýšení bezpečnosti v ulicích města, modernizace kamerového systému, dopravně - kontrolních akcí také dlouhodobé akce, které se zaměřují na městskou mládež a její aktivity v ulicích města. Vedení města si stanovilo jasná pravidla a zásady své činnosti, vedoucí ke zkvalitnění trávení volného času pouliční mládeže. Cílovou skupinou se stala neorganizovaná mládež - děti a mládež, která nemají vyhraněné zájmy, nedovedou strukturovat volný čas, nemají pozitivní vzory v rodině ani blízkém okolí a mají sklony experimentovat s rizikem. Na tomto místě ještě předkládám zásady dlouhodobé činnosti města v této oblasti

- navrhnout dětem určitý způsob trávení volného času, který je smysluplný (nepatologický) a žádoucí i pro dospělé, musíme své konání vést tak, aby děti nepoznaly náš záměr, a musíme opustit zjevně direktivní přístup.
- Zmapujme si místa, kde se v lokalitě děti a mladí lidé volně shromažďují ve volném čase, tam je najdeme. Pokud je to možné situujeme realizaci volnočasových aktivit do jejich blízkosti (např. klubovna, hřiště, streetballové koše, apod.).
- Zjistíme, o co mají zájem. Co jim chybí.
- Vždy musíme počítat s tím, že se děti a mladí lidé nebudou chovat tak, jak bychom si přáli. Pracujeme s rizikovou skupinou. Musíme zajistit vhodným způsobem „kontrolu“, popř. dohledové aktivity.
- Dalším důležitým východiskem při plánování volnočasových aktivit dětí je zjištění věkového a sociálního složení cílové skupiny (skupin).
- Věkové skupiny nelze libovolně promíchávat.
- Nesnažme se vše zvládnout vlastními silami tam, kde existují vhodnější realizátoři, kteří mají zkušenosti
- Aktivity průběžně sledujeme, vyhodnocujeme a upravujeme strategie dalšího postupu.

Jako základní předpoklad pro splnění těchto úkolů se stalo vybudování dostatečného množství hřišť a sportovních zařízení uličního typu. Stávající dětská hřiště s pískovištěm a prolézačkami se ukázala jako naprosto nevhodnou, ba dokonce rizikovou lokalitou pro trávení volnočasových aktivit náctiletých. Bylo třeba vybudovat nebo upravit nová místa, tomuto účelu vhodnější. Je to však cesta finančně náročná.

V této oblasti město vykonalo obrovský kus práce v letech 2002 – 2008, kdy vybuďovalo velké množství sportovních míst, trvale přístupných mládeži. Zde bych uvedl pár příkladů.

Hřiště s umělým povrchem - Oranžové hřiště (příloha č. 3)

Začátkem září 2008 bylo otevřeno při 3. ZŠ ve Slaném v Rabasově ulici Oranžové hřiště. Vzniklo ve spolupráci s Nadací ČEZ. Hřiště je celoročně volně přístupné veřejnosti pro hru malého fotbalu, nohejbalu, volejbalu a tenisu, samozřejmě v případě, že na něm neprobíhá výuka. Nápad vybudovat nové hřiště totiž vzešel ze strany vedení školy, které už také vědělo, kde by město mohlo požádat o peníze. Během týdne škola vypracovala návrh, jak by hřiště

mělo vypadat a město podalo žádost nadaci ČEZu, která poskytla dotaci ve výši 2 milióny korun. Z městského rozpočtu byla vyhrazena částka 750 tisíc korun a základní škola zaplatila vybavení. Na projektu také participovala Asociace školních sportovních klubů.

Slánská in line dráha (příloha č. 4)

Dne 19. 6. 2008 byla slavnostně otevřena in-line dráha ve Smečenské ulici. In-line dráha byla citlivě umístěna do stávajícího parku, který byl po odstranění ubytoven Sandra bez využití. Dráha byla navržena Ing. Radovanem Barsou se snahou minimálně zasahovat do zeleně, kácet stromy a provádět terénní úpravy

Zprovoznění I. etapy bylo 5.9.2007 včetně provedení nových asfaltových povrchů dvou hřišť pro volejbal, nohejbal a tenis. Jedno hřiště bylo vybaveno ochranným oplocením. Výstavba první etapy obsahovala vybudování 241,60 m dlouhé dráhy o šířce 3 m a 2 ks laviček, přeložku stávajících silnoproudých kabelů s úpravou přístupové cesty ke stávající trafostanici a položení kabelů veřejného osvětlení se šesti stožáry (dráha není určena pro noční bruslení).

II. etapa byla zahájena 7. 4. 2008 a dokončena 18. 6. 2008. Bylo provedeno prodloužení dráhy o 186,60m, výstavba altánu (4 x 4 m), osazení 13 ks laviček a informační tabule, provedení ochranného oplocení druhého hřiště. Celková délka in-line dráhy o šířce 3 m je 428,20 m. In-line dráha a dvě hřiště jsou celoročně volně přístupné.

Slánský Skatepark (příloha č. 5)

V roce 2006 byl z prostředků města vybudován krásný skatepark, který je situován do klidné zóny mimo centrum města, poblíž lesoparku Háje. Svou velikostí a vybaveností vyhovuje všem začátečníkům i zdatnějším pokročilým. Dráha je trvale pod dohledem kamerového systému. Ihned po dostavbě se stala nejvyhledávanějším sportovním hřištěm. Je trvale přístupná veřejnosti.

Malá street hřiště na basketbal (příloha č. 7)

Malá street hřiště na stolní tenis (příloha č. 6)

Malá street hřiště na míčové hry (příloha č. 8)

V roce 2017 byla také ukončena výstavba víceúčelových městských sportovních hřišť. Jedná se o celkem 11 míst po celém obvodu města. Místa jsou navržena tak, aby byla co nejlépe a nejrychleji dostupná co nejširšímu okruhu mládeže. Větší sídliště jsou vybavena i několika různými typy hřišť. Všechna tato hřiště jsou pod stálým dohledem kamerového systému a podléhají režimu zvýšené kontroly Městskou policií. Všechna tato zařízení se stala

neodmyslitelnou součástí urbanistického obrazu města. Rodiče dětí velmi kladně hodnotí stupeň bezpečnosti, který tato zařízení mají. Hřiště jsou také pod kontrolou neviditelných pohledů občanů města. Naplněnost těchto hřišť je důkazem správného směru činnosti Odboru prevence rizikového chování mládeže při MÚ Slaný. V další kapitole se budeme věnovat činnostem subjektů, které jsou přímo řízeny a financovány MÚ Slaný. Město Slaný má samozřejmě obrovskou možnost ovlivňovat sféru volnočasových aktivit pomocí finančních dotací subjektům, které se touto problematikou trvale a odborně zabývají.

4.3 Městská zařízení

Město Slaný je známé svým bohatým kulturním a společenským životem. Přípravuje pro jeho obyvatele, ale i pro návštěvníky ze širokého okolí každý měsíc mnohé kulturní akce – divadelní představení, výstavy, vernisáže, filmová představení a další.

Asi nejvýznamnějším kulturním zařízením, kterým se město může pochlubit, je **Městské divadlo ve Slaném**. POČET MÍST V DIVADLE → Přízemí: 135 Balkon: 38 Lóže: 14 Galerie: 76 Celkem: 338 míst (k sezení: 263, k stání: 75) Je zajištěn bezbariérový přístup.

V roce 1999 proběhla první etapa rekonstrukce Městského divadla ve Slaném, která trvala tři měsíce. Záměrem této rekonstrukce byla kompletní rekonstrukce a modernizace jevištní technologie. Hodnota rekonstrukce činila 11 miliónů korun. Po zbývajícím měsíci se v divadle uskutečnilo 82 akcí, včetně televizních natáčení. Dále pravidelné zkoušky Slánské scény a Dětské scény. V roce 2000 proběhla druhá etapa rekonstrukce divadla, která trvala čtyři měsíce. Jednalo se o kompletní rekonstrukci divácké části divadla (hlediště, foyer, galerie a toalety), včetně technologie vzduchotechniky a rozvodů ústředního topení. Hodnota druhé etapy rekonstrukce 26 miliónů korun. Po zbytek roku se v divadle uskutečnilo 67 akcí, včetně televizního natáčení a zkoušek Slánské a Dětské scény. V dnešní době má divadlo za sebou i třetí etapu rekonstrukce, především zákulisí. Již dva roky je divadlo plně k dispozici a téměř každý den se koná nějaká akce, ať už jde o divadelní představení Slánské či Dětské scény, představení hostujícího souboru, natáčení televizních štábů České televize nebo televize Nova. Dále pak jsou to programy pro místní střední školy a učiliště (Drop – in, besedy se zástupci největších podniků ve Slaném, apod.).

Město Slaný HALA BIOS

Využití k pravidelnému zájmovému vzdělávání – sportovní kroužky. Velmi dobré podmínky pro sportovní vyžití dětí a mládeže. Město Slaný účtuje 250Kč/hodinu, tak jako pro ostatní školská zařízení.

Víceúčelová sportovní hala Slaný

Největším zařízením města Slaný je komplex sportovních zařízení spravovaný společností Víceúčelová sportovní hala Slaný spol. s r.o. a nachází se na jihozápadním okraji města Slaného. Majitelem tohoto zařízení je královské město Slaný. Z historického hlediska se začal rýsovat v roce 1978, kdy vedle funkčního atletického stadionu se škvárovou dráhou vyrostla a byla uvedena do provozu krytá zimní hala. Můžete zde také najít fotbalové hřiště se soběstačným zázemím a o krytou plaveckou halu zaměřenou spíše pro širokou veřejnost zabezpečením zábavných zařízení charakteru aquaparku. V prostorách zimního stadionu se samozřejmě nachází kvalitně udržovaná ledová plocha a v její těsné blízkosti v přízemí stadionu je rozmístěno 10 šaten pro hokejová mužstva. V budově je i hotel s kapacitou 86 lůžek, při využití přístýlek se počet ubytovaných může zvýšit až na 106.

Pod jižní tribunou se nachází "Bufet" s možností rychlého občerstvení. Severní tribuna pod sebou skrývá velkou tělocvičnu zařízenou pro míčové hry, zvláště basketbal. Dále se zde nachází v současnosti módní squash a dvě dráhy na bowling. V zázemí této tribuny můžeme dále najít zařízení pro rehabilitaci, včetně sauny.

Se severní tribunou sousedí moderně vybavená restaurace. Restaurace je vybavena televizním okruhem a rozvodem počítačové sítě napojené na internet. Ve fitness centru probíhají cvičení všech forem aerobiku. Nyní blíže k jednotlivým zařízením z hlediska využití pro volnočasové aktivity.

Ledová plocha

V prostorách zimního stadionu se nachází kvalitně udržovaná ledová plocha a v její těsné blízkosti v přízemí stadionu je rozmístěno 10 šaten pro hokejová mužstva. Led je pravidelně vytížený (obsazený) v pracovních dnech od 14.00 do 24-01.00 hodin. Ve dnech pracovního volna je ledová plocha využita od 7.00 až do 01.00 hodin.

Led pravidelně pro své tréninky a domácí zápasy obsazují družstva HK Lev Slaný, HC Řisuty, HC Zlonice a dále mužstva, která zde hrají pouze své domácí mistrovské zápasy, což jsou např. HC Lány. Nemalou část zbývajících časových kapacit ledové plochy vytěžují tzv. "hobby teamy". Jejich činnost se soustřeďuje na hokej, provozovaný zájmově

v dohodnutých časech, většinou po 20.00 hodině. Využití ledové plochy se neomezuje pouze na hokej, ale i v rezervované pravidelné době do zařízení dojíždějí trénovat i členové krasobruslařského klubu Královského města Slaný. Tradici už má i každoročně pořádaný dvoudenní krasobruslařský závod „Slánská brusle“. Pro veřejnost se v pravidelných intervalech objevuje v rozvrhu „**veřejné bruslení**“.

K popularitě stadionu a v návaznosti i k většímu využití došlo hlavně v závislosti na pravidelně pořádaných akcích s mezinárodní účastí. Do této kategorie započítáváme především hokejovou školu v současné době jednoho z nejlepších hokejistů na světě, Jaromíra Jágra. Sportovní aktivity v tomto zařízení budou vzpomenuy ve zvláštní kapitole.

Aqvapark

Součástí celého sportovního areálu je zařízení pro vodní sporty. V areálu najdete tobogán dlouhý 87m, pětidráhový 25m dlouhý bazén o hloubce 1,65m a objemu 480m³, dětský bazén o hloubce 0,60m a objemu 28m³, divoké koryto o objemu 8m³ a Whirpool. Součástí velkého bazénu jsou tři vzduchová masážní lůžka, protiproud a dámská a pánská pára. Denní kapacita areálu kryté plavecké haly je 1 000 osob. V dopoledních hodinách bazén využívají především školy. V odpoledních hodinách, počínaje 14,00 hod. je bazén k dispozici výhradně veřejnému koupání, což je důležitý fakt našeho průzkumu. V pravidelných intervalech je zde také umožňováno koupání zdarma, hrazené některými zdravotními pojišťovnami svým klientům.

Bowling

Součástí severní tribuny Víceúčelové sportovní haly ve Slaném je i BOWLING. K dispozici jsou dvě dráhy. Bowlingové dráhy jsou od 1. 7. 2009 po kompletní rekonstrukci. Jsou pro Vás připraveny nové bowlingové dráhy VOLLMER, včetně moderního scoringu na 32' LCD monitorech. Zařízení je trvale k dispozici veřejnosti.

Squash

Severní tribuna Víceúčelové sportovní haly ve Slaném skrývá mimo jiné i jeden squashový kurt JUNCKERS. Squashový kurt prošel začátkem května 2017 potřebnou rekonstrukcí. Také toto zařízení slouží výhradně veřejnosti.

Fotbalové hřiště

Součástí areálu jsou dvě fotbalová hřiště. Nověji zřízená plocha s moderní tribunou slouží hlavně k zápasům. Starší stadion je využíván pro tréninky, ale i pro utkání jednotlivých družstev SK Slaný. O činnosti tohoto klubu v jedné z dalších kapitol. Samozřejmě, že i zde je možno konat soustředění družstev spojená s ubytováním zatím na sousedícím zimním stadionu. Tato skutečnost je podpořena i velice vhodnými terény pro výběh do přírody, které se v okolí nacházejí a přítomností zatím stále ještě škvárové atletické dráhy.

Fitness centrum

V objektu Víceúčelové sportovní haly se nachází také nově zrekonstruované fitness centrum, které poskytuje komplexní služby v oblasti fitness. Probíhají zde cvičení všech forem aerobiku a kondičního cvičení pod vedením zkušených instruktorů.

Tělocvična

Severní tribuna pod sebou skrývá velkou tělocvičnu zařízenou pro míčové hry, zvláště basketbal a šatny pro hráče. Působí zde BC Slaný o jehož činnosti bude ještě řeč. Všechna zařízení slouží veřejnosti a areál kapacitně představuje nejkomplexnější nabídku možností sportovního vyžití v době osobního volna ve Slaném.

Městská hvězdárna

Městská hvězdárna se nachází v blízkosti lesoparku Háje. Budova hvězdárny je dominantou severní části města s výhledem na Slánskou horu, kostel Nejsvětější trojice a historické jádro Královského města Slaného. 1. září 1996 byla Městská hvězdárna slavnostně zpřístupněna pro veřejnost. Obnovení činnosti hvězdárny předcházela rozsáhlá rekonstrukce budovy a přístrojového vybavení. Finančně a technicky náročná rekonstrukce byla uskutečněna díky podpoře města Slaný. Městská hvězdárna ve Slaném je specializované kulturní zařízení orientované na popularizaci a vzdělávání v oboru astronomie a příbuzných přírodních a technických věd. Hvězdárna tuto činnost zajišťuje zejména pořádáním odborných a populárních přednášek, seminářů, exkurzí, filmových večerů a veřejných astronomických pozorování. Současně se vzdělávací náplní vyvíjí hvězdárna odbornou činností v rozsahu svého působení.

Městská hvězdárna je působištěm astronomického kroužku, do kterého docházejí především žáci ZŠ ze Slaného. Pozorování noční oblohy je však akce celoročně určená pro širokou veřejnost a probíhá ve dnech úterý, středa, čtvrtek a pátek od 21,00 hod. Večerní

astronomická pozorování se konají výhradně za bezmračné oblohy. Pozorování každého objektu je doprovázeno odborným výkladem. V případě nepříznivého počasí je podán výklad k přístrojovému vybavení kopule.

Městská knihovna V. V. Štecha

Důležitou součástí občanské vybavenosti ve Slaném je moderním způsobem fungující knihovna. Nabídkou svých oddělení a služeb snese ta nejpřísnější kritéria. Kromě standardních oddělení jako oddělení pro dospělé, oddělení pro děti, studovna a donášková služba jsou k dispozici moderní služby nejširší veřejnosti, spojené s moderní technologií.

Mezi ně patří například:

- absenční půjčování knih, časopisů, zvukové knihy
- elektronický on-line katalog
- odborná pomoc při výběru naučné literatury a beletrie
- rezervace požadované literatury
- registrace nových čtenářů
- BIS (bibliograficko-informační služba)
- přednášky, besedy, knihovnicko - bibliografické lekce
- výstavky novinek, tematické výstavy knih

Oddělení pro dospělé čtenáře shromažďuje více než 50 000 svazků knih beletrie i naučné literatury ze všech oborů. V roce 2018 knihovnu navštívilo více než 2000 čtenářů věkové kategorie mladistvých. Fond oddělení tvoří téměř 29 000 svazků beletrie, více než 21 000 svazků naučné literatury, jeho součástí je i cizojazyčná literatura v angličtině, němčině, francouzštině a ruštině.

Najdete zde i základní encyklopedická a slovníková díla. Čtenářům je zde k dispozici počítačová stanice s elektronickým katalogem knihovního fondu, kde si sami mohou vyhledat informace o požadovaných knihách. Součástí nabídky jsou zvukové dokumenty a 110 titulů časopisů.

Knihovna se také může pochlubit moderní službou „Veřejný internet“. Tato služba je určena těm, kteří dosud nevlastní připojení k internetu doma ve své rodině nebo namobilním telefonu a jsou registrováni jako čtenáři. Veřejný internet je k dispozici každý všední den od 8,00 hod do 17,00 hod.

Veřejný internet je nabídka pro mládež, která nemá zájem se organizovat v pravidelných aktivitách. Knihovnu navštěvuje mládež z „ulice“, ale i ti, kteří čekají na kroužek nebo přespoují na svůj autobus. Statistika prokázala nárůst počtu mladých lidí ze

sociálně slabších rodin. Vedení knihovny potěšil i fakt, že tahle moderní služba přitáhla velké množství mládeže z početné slánské romské komunity. Velký nárůst účasti je především v zimních měsících. Vzhledem k velkému zájmu o tuto službu, bude knihovna postupně navyšovat kapacitu oddělení. Pro mnoho lidí by se tato aktivita zdála bezvýznamná, vzhledem k dostupnosti internetu v rodinách, ale čísla ukazují, že podchycení mládeže ze sociálně slabších rodin, je tou nejlepší prevencí v boji s rizikovým chováním.

Kino Slaný

Stálé kino se nachází v budově bývalé piaristické koleje (dnes budova muzea). Od roku 1997, kdy sem bylo přistěhováno, prošly prostory kompletní modernizací. Ve stálém kině (město má ještě letní kino) se v roce 2018 odehrálo celkem 490 představení, které zhlédlo 15 890 diváků. Nejúspěšnějšími filmy se staly: Jan Palach, Po čem muži touží, Bohemian Rhapsody, Spider – Man: Paralerní světy. Stálé kino promítá také v dopoledních hodinách pro mateřské školky, základní školy, učiliště, obchodní akademii a gymnázium. Pro školy promítá na základě dohody s filmovým distributorem, který dodává některé filmy s 50 % slevou na vstupné.

Letní kino ve Slaném

Kino se nachází v severní části města, v lesoparku Háje. Promítá se pouze tři měsíce v roce (červen, červenec, srpen). V roce 2018 se odehrálo celkem 88 představení, které zhlédlo 7 530 diváků. Nejúspěšnější filmy: Avengers: Infiniti War, Čertí brko, Aguaman a Nedotknutelní. Areál letního kina slouží také k pořádání různých koncertů, divadelních představení a oslav dne dětí.

Vlastivědné muzeum Slaný

K muzeu, které sídlí na Masarykově náměstí v budově bývalé piaristické koleje, patří ještě pobočka Národopisného muzea v Třebízi. V budově muzea se nachází stálá galerie a koncertní síň v kapli bývalého piaristického gymnázia. Kromě svých dlouhodobých výstav a stálých expozic v roce 2018 organizovalo muzeum nebo se spolupodílelo na 73 různých kulturních a společenských akcí. Participovalo na vydání ročenky společnosti Patria, Vlastivědného muzea a Státního okresního archivu v Kladně, který se nazývá Slánský obzor, na vydání historického atlasu města Slaného a dalších regionálních studií. V muzeu rovněž studuje a čerpá poznatky řada regionálních i mimoregionálních badatelů. Z mimoslánských

výstav pořádá vedle stálých expozic pravidelné výstavy v Třebízi a účastní se lednových výstav Region Tour v Brně a květnových Regionálních výstav v Kladně. V roce 2018 mimo výše uvedeného pořádalo nebo se spolupodílelo na pořádání dalších 95 akcí. Ředitelem muzea je pan Mgr. Jan Čečrdle.

Státní okresní archiv Kladno, pobočka Slaný

Nachází se ve Fričově ulici a budově staré synagogy. Vedoucí je PhDr. Jana Krotilová. Slouží jako studovna pro badatele, pro potřeby publicistické činnosti, spoluúčastní se na vydávání regionálních publikací jako např. již zmiňovaný Slánský obzor, spoluúčast na některých výstavách v muzeu.

Galerie Ikaros Antik Slaný

Soukromá galerie ve Fügnerově ulici, jež patří manželům Ing. Marcele Hruškové a Ing. Jiřímu Hruškovi. Vedle stálé prodejní expozice se zde koná přibližně deset samostatných výstav ročně. Účastní se dalších významných společenských akcí (plesy Nadace mateřství, akce Knihovny Václava Štecha, akce Domu dětí a mládeže Slaný a dalších), vystavuje také v budově České spořitelny i jinde a spolupracuje se slánskými školami (výtvarné soutěže pro děti).

4.4 Zapsané spolky

Seznam většiny sportovních a zájmových organizací ve městě lze zjistit podle žádostí o příspěvek na činnost, který město Slaný každoročně ke konci roku rozděluje mezi jednotlivé organizace. Seznam však nemusí být kompletní, neboť některé organizace o příspěvek nestojí a žádost si nepodaly. Například v roce 2018 schválilo zastupitelstvo města na svém zasedání rozdělení částky cca 500 000,-- Kč mezi 46 zájmových či sportovních organizací.

Jedná se o neziskové organizace – zapsané spolky s finanční podporou města. Náklady na jejich chod a činnost si tak rozděluje Město Slaný a vlastní členové formou členských příspěvků. Subjekty se pokusím seřadit podle množství organizované mládeže a podle šíře nabídky jejich činnosti.

Sokol Slaný

Sokol je organizace s celostátní působností a ve Slaném funguje prakticky bez přerušení od roku 1862. Dovolím si jen pár slov k historii, neboť právě ona je základním

pilířem tradic. Od založení se činnost rozvíjela pomalu, ale přesto se Sokol stal jedinou společenskou organizací v oblasti tělovýchovy a sportu. V roce 1941 se konala poslední valná hromada slánského Sokola v protektorátu. (13. dubna) byl majetek slánského Sokola zabrán Němci a řada členů byla pronásledována gestapem. V roce 1945 (31. prosince) má znovu oživlý Sokol ve svých řadách 752 členů a v roce 1946 dokonce 918 členů. Od roku 1949 je činnost Sokola postupně tlumena. Rokem 1951 mizí slovo Sokol na dlouhá léta z názvu Tělocvičná jednota. Hmotný a finanční majetek převzala nástupnická Tělovýchovná jednota Slaný, pozdější TJ ČKD Slaný. Sokolovna ale zůstala a cvičilo se v ní dál. Po celá dlouhá léta se právě tady, pod vedením zkušených, v mnoha případech původních sokolských cvičitelů a odchovanců, učila slánská mládež první kotrmelce, odtud se nastupovalo k veřejným cvičením a spartakiádám, i když ze sokolské myšlenky zbyly jen střípky a trvale zafixované sokolské "Nazdar".

V roce 1991 (2. února) byla obnovena a (6. února) zaregistrována jednota Sokol Slaný a získala zpět svůj nemovitý majetek. Obnovený Sokol Slaný vstoupil do sokolské župy Budečské se sídlem v Kladně a do ČOS v Praze. (16. května) byla svolána první, ustavující valná hromada obnoveného slánského Sokola. Přípravný výbor vyzval všechny bývalé členy Sokola v regionu k navrácení do sokolských řad. Akce se setkala s velmi příznivou odezvou, přihlásilo se přes 60 bývalých sokolů, z nichž někteří se aktivně účastní činnosti Sokola dodnes. Prvním starostou obnoveného Sokola byl zvolen br. Ing. Jiří Mareš.

Sokol Slaný dnes představuje se svojí nabídkou aktivit nejpřednější místo ve Slaném. Členové jsou organizováni v následujících oddílech.

Oddíl sokolské všestrannosti

Oddíl nohejbalu

Oddíl rekreační odbíjené

Oddíl karate

Oddíl juda

Oddíl sokolské všestrannosti má tradičně největší počet členů a je určen té nejširší vrstvě obyvatel. Nejedná se o vrcholový sport, ale o všestranné kondiční cvičení. Pro většinu členů je účast způsobem relaxace po běžných denních povinnostech. Provozní doba v pozdních odpoledních hodinách umožňuje účast i obyvatelům Slaného, dojíždějících za prací. Velký počet členů představuje mládež. Je to ta část mladých lidí, kteří nevyhledávají urputné soutěžení v individuálních a kolektivních sportech. Oddíl sokolské všestrannosti láká

zájemce na aerobic, gymnastiku a další kondiční aktivity. Pokud se zaměříme na námi sledovanou skupinu mládeže, lze konstatovat trvalý nárůst počtu členů. Jde především o dívky a v současné době je počet pravidelně cvičících 88. Navštěvují hlavně hodiny jazzgymnastiky a aerobiku.

Nesmíme zapomenout ani na fakt, že si Sokol vychovává své instruktory a cvičitele. Bez nich by nebylo možné obsáhnout odborným vedením činnost a cvičení ostatních věkových skupin. V současnosti pracuje pro Sokol celkem 30 vlastních odchovanců na pozicích dobrovolných pomocných cvičitelů u kategorie dětí. Slánský Sokol má v současné době 420 členů.

Oddíl nohejbalu je zase tradičně obsazen výhradně mužskou populací. Oddíl je věkovým průměrem svých členů celý v oblasti naší cílové skupiny. Nohejbalisté zaznamenali v poslední době velké sportovní úspěchy. Probojovali se do 1. ligy. To je zřejmě i motivací pro další přicházející zájemce z řad mládeže. V současnosti má oddíl 25 stálých členů.

Oddíl rekreační odbíjené je klasickou ukázkou party, která nemá uzavřený počet, nemá ani přehnané sportovní ambice a schází se tak, jak zrovna pracovní povinnosti dovolují. Bez strachu z prohry a pro radost z kolektivního sportu se jich schází průměrně 15. Členů má oddíl 40. V oddíle jsou registrováni rovným dílem muži i ženy.

Oddíl karate je v dnešní době velmi populární. Členy oddílu jsou většinou mladí lidé ve věku 12 až 19 let. Prostorové kapacity dokonce nevyhovují počtu zájemců. V současnosti má oddíl 40 stálých členů.

Oddíl juda je problematikou velmi podobný jako oddíl karate. V současnosti má 32 členů. Výsledek šetření dokazuje, že slánský Sokol se svými 190 členy v kategorii náctiletých představuje důležitou část nabídky volnočasových aktivit.

Dětská organizace sluníčko, z. s.

je dobrovolné nepolitické sdružení, které spojuje společný zájem – práce s dětmi a mládeží ve volném čase.

Organizace realizuje svoji činnost následujícími formami:

- Pravidelná zájmová činnost
- Pořádání letních a zimních táborů
- Příležitostná zájmová činnost
- Pořádání výletů, kulturních a sportovních akcí i v zahraničí

Stěžejní a hlavní náplní v současné době je pořádání letních táborů na základně v Jesenici u Rakovníka. V současné době má organizace asi 39 dospělých členů a kolem 150 členů dětských a mládežnických oddílů.

Skaut Slaný

Ve Slaném v současnosti pracují 2 skautské oddíly

Oddíl skautek

Svou dlouhou cestu začal 2. dívčí oddíl 1. září 1994. Svoje útočiště mají ve skautském domečku pod nemocnicí. Tento oddíl je určen pro dívky od 11 až 15 let, ale nebylo tomu vždycky tak. V začátcích byly členkami oddílu převážně mladší děvčata. Schůzky jsou pravidelně v pátek od 16:00 do 18:00 hodin v domečku. Náplň schůzek je různorodá, učí se tu spoustu zajímavých a užitečných dovedností (např. stanování, šifrování, uzlování, mapování, poznávání květin, zvířat a stromů atd.), ale mimo jiné do programu patří i skautská metodika, kterou by se měl každý člen řídit (např. skautské zákony, slib, hesla a příkazy) a plnění skautských odborek ne "bobříků" :). Mezi nejoblíbenější činnost v programech patří bezesporu hry, které jsou vítaným rozptýlením. Mezi skautskou činností nepatří jen schůzky, ale také různé akce, jako jsou výpravy, na které vyráží do přírody a kulturní akce. V oddíle jsou především oblíbené tzv. "sobotní čajové dýchánky". Obsahem takového "dýchánku" je vždy nějaké zajímavé téma, které se na běžných schůzkách neprobírá, ale hlavně si zde děvčata ukuchťí něco dobrého na zub.

Bezesporujnejvětší akcí roku je skautský tábor, který se koná vždy začátkem letních prázdnin. V minulosti se tábořilo na různých místech, ale již 12. rokem je tábor na Šumavě u Prachatic. Tábor trvá tři týdny a je společný se všemi oddíly, které sídlí v domečku. Každý oddíl má svůj program a svou táborovou hru, ale na stavbě a chodu tábora se podílejí všechny oddíly společně. V současnosti má oddíl 25 děvčat ve věku 12 -17 let.

Oddíl Stopařů

Oddíl se jmenuje Stopaři a funguje již od roku 1968. Nejprve Stopaři sídlili ve skautském domečku u tenisových kurtů, později se přesunuli na Černou baštu u Velvarské brány, která je zbytkem slánského opevnění. Zde mají klubovnu dodnes. Je v ní jedna větší místnost a sklep. Součástí „bašty“ je také rozlehlá zahrada.

Každý rok jezdí pravidelně na tábory a za ta léta oddíl vystřídal mnohá tábořiště. Byli například na louce u obce Žlutice, ve Lhotce u Radnic a samozřejmě v Českém Švýcarsku. Hlavním bodem programu na táboře je velká etapová hra. Hráli už Cestu za duchem

dýmkového kamene, Pána prstenů, Krále Artuše a rytíře kulatého stolu, Asterixe a Obelixe, Hvězdnou bránu, atd. Ani letos tuto tradici nepřeruší.

Oddíl má momentálně čtyři družiny: Bobry a Jaguáry (skautské družiny), Gepardy (vlčácká družina) a Lemury (roverská družina). Po celý rok spolu družiny soutěží a na konci roku, na závěrečné oddílové schůzce, se vyhlašuje vítěz.

Schůzky mají střídavě. První úterý v měsíci oddílovou schůzku a ostatní týdny schůzky družinové. Ty jsou dvakrát v týdnu. V současnosti má oddíl 40 členů, z toho 11 ve věku 14 – 18let. Ti zastávají většinou již instruktorské funkce.

Tenisový oddíl LTC Slaný

Oddíl funguje od roku 1997 v rekonstruovaném areálu poblíž centra města. Pro zimní měsíce byla nově vystavěna přetlaková hala. Celé sportoviště je moderně zařízené, má 6 kurtů, tréninkovou stěnu a moderně pojaté zázemí. Pro práci s mládeží má oddíl kvalitní trenéry z řad vlastních odchovanců. Areál tenisových kurtů může mládež navštívit, i když není členem klubu. Oddíl má v současnosti 82 členů z toho 24 ve věku 13 – 19 let.

Fotbalový klub SK Slaný

Fotbalový klub je počtem svých členů jedním z největších ve Slaném. Pro moje šetření však sleduji pouze dorosteneckou a juniorskou kategorii. Klub má dlouholetou tradici. Kromě dvou mladších dorosteneckých mužstev, má i družstvo juniorů. V současnosti registruje klub 108 členů ve věku 13 – 19 let.

Basketbalový klub BC Slaný

Basketbalový klub dnes slaví úspěchy v seniorských soutěžích, ale mládeži se v klubu příliš nedaří. Klub prošel složitým přerodem z bývalé organizace TJ Slaný. Přesto v současnosti registrují 42 členů v dorosteneckých a juniorských mužstvech.

Hokejový klub LEV Slaný

Hokejový klub postihl podobný osud jako basketbalisty. Hokej ve Slaném nemá příliš dlouhou tradici a práci trenérů ztěžuje i nedaleko stojící město Kladno, které se ve svém hokejovém klubu výchovou mládeže dlouhodobě a kvalitně zabývá. Ambiciózní rodiče využívají tak spíše jejich služeb. Důležitým faktorem je také finanční náročnost tohoto sportu. Hokejový klub však bojuje a v současnosti registruje družstvo dorostenců a družstvo juniorů o celkovém počtu 56 členů.

Klub Bendy Boys Slaný

Hokejbal ve Slaném se hraje 15 let. Tenkrát začínali nadšenci na plácku. Hrálo se ještě bez mantinelů. Rok na to Pavel Novák, hlavní organizátor a zakladatel, který se stará hlavně o mládež, přihlásil partu kluků do té nejnižší Okresní ligy v Kladně. A od té doby klub v žebříčcích neustále stoupá.

Klub jeden čas účinkoval i v Extralize. Dnes je zpátky v okresní lize a pravidelně sem dochází parta 13 nadšenců.

Futsalový klub RSC Čechie Slaný

Futsalový klub RSC Čechie Slaný byl založen na podzim roku **1993**, tehdy pod názvem Čechie Slaný, partou bývalých spolužáků ze slánského gymnázia. Celek se přihlašuje do oficiální regionální soutěže – Slánské ligy malého fotbalu. Po jejím skončení se úspěšně zúčastňuje kvalifikace o tehdy 1. ročník středočeské Oblastní ligy (dnešní Divize A) a do této soutěže postupuje. V ročníku **2016/2017** Čechie končí na celkovém třetím místě, když ji o prvenství připravila kontumace za technickou chybu v závěru soutěže. Přesto však Čechie ze třetího místa postupuje do druhé nejvyšší celostátní soutěže a od sezóny **2017/2018**, kdy končí coby nováček na osmém místě, se pravidelně zúčastňuje 2. ligy. Ve spolupráci s futsalovým kroužkem dorostenek SVČ Ostrov Slaný je navíc v tomto ročníku založen ženský (resp.dívčí) futsalový oddíl, který se zúčastňuje premiérového ročníku Okresního přeboru žen. Ten však po 2 letech zaniká. Tým stabilizuje kádr, kde zkušené hráče doplňují mladíci, a v soutěži se mu poměrně daří, když plní vytyčené cíle, hraje klidný střed tabulky a končí na celkovém šestém místě. Celková dobrá atmosféra v oddíle se odráží i na výsledcích juniorské rezervy. V současnosti klub registruje 24 členů ve věku 16 – 22 let

Futsalový klub ALPINA Slaný

Futsalový klub Alpina Slaný působí ve Slaném Od roku 1997 a pohybuje se stabilně v žebříčcích Okresní futsalové ligy. Kádr mužstva je velmi mladý a perspektivní. V současnosti registruje 18 členů.

Autoklub Plochá dráha Slaný SPEEDWAY

Myšlenka vybudovat PD ve Slaném vznikla na přelomu let 1948-49. Již v roce 1950, přesně 13. 8., zde byl odstartován první závod „1. oblastní plochá dráha“. Pak již příznivci plošiny nepřetržitě aplaudují soubojům na zdejší dráze. Od roku 1958 se na slánském oválu pořádá nepřetržitě až do roku 1989 vždy jeden ze závodů mistrovství světa či Evropy. Na

tyto tradice bylo opět navázáno v roce 2001. V mistrovství ČSSR, později pak samostatné ČR, v soutěži jednotlivců dobyl mistrovský titul Jan Holub. Nesmíme zapomenout ani na další reprezentanty ČSSR, kteří vzešli ze zdejší líhně, Miroslava Rosůlka, Václava Kraila, Zdeňka Majstra, Václava Čiviše, Jana Klokočku, či Romana Matouška.

Vzpomínkou jsou i plné ochozy stadionu, kdy se zde v r. 1962 tísnilo 35 000 spokojených diváků, ale i návštěvy okolo 20 000 nebyly ničím výjimečným, protože sledovat souboje na plochodrážním oválu byly a jsou vždy adrenalinovým zážitkem. Plochá dráha je jedním z nejnáročnějších sportů, co se financí týká.

V současné době je pod vedení zkušených trenérů registrováno 6 jezdců juniorské kategorie.

Klub orientačního běhu Slaný

Klub je nástupnickou organizací velmi úspěšného oddílu TJ ČKD Slaný. Schází se na pravidelných trénincích 1x týdně. Přesto, že mediálně není tento sport příliš viditelný, najde se dostatek nadšenců, kteří výchově mladých orientačních běžců věnují celý život. Je tomu tak i ve Slaném. Starší garda úspěšných matadorů vychovává v dnešní době na 40 mladých sportovců a co je velmi zajímavé, ve spoustě případů se do sportu zapojují čím dál více i rodiče.

Sportovně střelecký klub 0251

Sportovně střelecký klub je součástí Českého střeleckého svazu. K datu 31. 12. 2018 měl klub 123 členů. Tréninky probíhají individuálně ve všedních dnech. Ze 121 členů je pouze 10 z kategorie 14 – 19 let. Dle sdělení vedoucího klubu se jedná také o finančně velmi náročný sport.

Krasobruslařský klub královského města Slaného

Krasobruslení na Kladensku začínalo v době, kdy byl dokončen zimní stadion. V této době se oddíl nazýval Baník a byl organizačně začleněn pod TJ SONP Kladno. Tato historie oddílu byla co do počtu členů a do jeho činnosti ve srovnání s dnešní činností velmi rozsáhlá. V roce 1970 bylo ukončeno působení krasobruslařského oddílu pod TJ SONP.

Oddíl není jen základnou krasobruslení, ale snaží se i o výuku bruslení pro nejmenší. Každoročně je pořádán nábor do „základny“ ze které bývá na konci sezóny prováděno po přezkoušení přeřazení do oddílu krasobruslení. Náročnost přípravy potvrzuje i historie, kdy tréninky probíhaly v brzkých ranních hodinách, na soustředěních, v tělocvičnách, na hřištích

a baletních sálech. Klub v dnešní podobě pracuje od roku 2001, kdy byl přejmenován na Krasobruslařský klub královského města Slaného. Od té doby působí jako občanské sdružení a píšeme tím novou kapitolu krasobruslení na Kladensku.

Za rok a půl se přes komplikované počátky podařilo oddíl postavit na vlastní nohy. Opět fungují tréninky 4x týdně na ledě, 1x v tělocvičně, pravidelně se využívá hodin aerobiku, tai-ba a baletu. V současné době má 9 trenérů, přes 25 závodních dětí a základnu dětí, které se učí prvním krůčkům na ledě. Z naší sledované kategorie registruje krasobruslařský klub 2 závodnice.

Taneční soubor TAKS

O činnosti souboru jsem získal pouze neúplné informace. Všichni členové souboru patří do naší cílové skupiny. Soubor funguje jako pokračovatel klasických tanečních kurzů pro veřejnost. V současné době se tanečních závodů zúčastňuje asi 10 párů.

Spolek divadelních ochotníků Královského města Slaného SLÁNSKÁ SCÉNA

Název souboru deklaruje kontinuitu s historií i zřizovatelem. První ochotnická představení v české řeči se ve Slaném uskutečnila 24. září a 3. října 1820 a sehráli je slánští studenti. Další stopu nacházíme v roce 1845, kdy se za účelem pořádání divadelních her k dobročinným účelům dala dohromady společnost, sestávající ve většině z úředníků tehdejšího krajského úřadu a slánského magistrátu.

Po válce k nim přibyl i soubor Svazu mládeže. Politický tlak vyvíjený na jejich sloučení však málem vedl k jejich zániku. Zbylí aktivní ochotníci pak v roce 1953 požádali Závodní výbor ČKD Slaný, aby se stal jejich zřizovatelem, ponechali si název Slánská scéna a přihlásili se k odkazu Spolku divadelních ochotníků

Současný soubor čítá 23 členů a je poměrně mladým souborem. V jejich řadách je 8 členů ve věku 16 – 19 let.

Slánský amatérský divadelní soubor VRTULE

Nadšenci a fandové divadelního umění z 3. ZŠ ve Slaném založili v roce 1994 vlastní divadelní soubor, který má od roku 1997 vlastní domovskou scénu - klub BUNGR. Což nebývá na základních školách rozhodně běžné. Zakladatel a režisér učitel Jiří Rezek napsal první hru na motivy Exupéryho. V této hře si zahrál roli pilota. Hlavní rekvizitou v této hře byla vrtule letadla. A právě od této rekvizity se odvíjí název našeho amatérského souboru - VRTULE.

V roce 1997 škola svépomocí vybudovala v bývalém krytu civilní obrany stálou vlastní scénu pro 80 s osvětlovacím a zvukařským pultem. Jak čas běžel, ve Vrtuli neustále přibývalo herců jako hub po dešti. A tak se v roce 2000 divadelní soubor Vrtule rozdělil na tři části. Ti nejmladší dostali přívlastek Hladká, ti starší roztočená a ti nejstarší vrásčitá. A od té doby již vystupují členové divadelního souboru Vrtule jako Hladká Vrtule, Roztočená Vrtule a Vrásčitá Vrtule. Pro naše šetření nás zajímají 2 starší soubory, ve kterých se ve volném čase setkává 23 mladých adeptů hereckého umění.

Consortium Camerale Slanense (Slánské komorní sdružení) – občanské sdružení založené roku 1996 – hudební spolek sdružující slánské hudebníky. Široká koncertní činnost ve Slaném, na Slánsku i celé ČR.

Český červený kříž – dětský oddíl získal 4. místo v soutěži zdravotních hlídek okresu Kladno. Činnost – příprava zdravotních hlídek, předávání plakety Jánského dárcům krve. Počet členů cca 200 a jednatelem je Mgr. Alena Holcová.

Český kynologický svaz, ZKO-231 Slaný – výcvik psů, účast na celostátních výstavách a závodech. V roce 1999 obsadili psovodi ZO Slaný 2. a 3. místo v Okresní lize kynologů a v roce 2000 účast na Mistrovství republiky dorostu kladečů stop v Kladně – Švermově. Počet členů 34 a jednatel Karel Bradáč.

Český rybářský svaz MO Slaný – je složkou střeďočeského rybářského svazu Praha, je součástí krajského hospodaření a plní stanovený zarybňovací plán ministerstva zemědělství ve družích a počtu ryb pro sportovní revír Velký slánský rybník. Formou brigád udržuje řádný vzhled okolí sportovního rybníku a ostatních chovných rybníků v okolí Slaného. Členové se účastní rybářských závodů a soustředění. Počet členů 195 a jednatel Ladislav Havel.

5. PRŮZKUMNÉ ŠETŘENÍ

5.1 Stanovení úkolů

Prvotním problémem této práce bylo seznámení se s problematikou volného času ve Slaném. Zmapování možností trávení volného času, a to jak městských či státních zařízení, tak i zapsaných spolků. Informace o uvedených organizacích se pravidelně objevují v místním tisku, také ve Slaném vychází pravidelná ročenka města, kde slouží také jako zdroj informací a samozřejmě internetové stránky jednotlivých organizací. Prvotním úkolem tedy bylo vytvořit aktuální seznam organizací nabízející volnočasové aktivity. Pak následoval rozhovor s vedením všech tří středních škol ve městě. Po rozhovoru s vedením školy a následném souhlasu s malým průzkumem mezi žáky, byly distribuovány dotazníky (viz příloha č. 1) na jednotlivé školy. V rámci průzkumu mezi slánskou mládeží jsem si stanovil tyto otázky, na které jsem odpovědi v dotaznících.:

- Je více než polovina respondentů je zapojena v zapsaných spolcích?
- Bude mít alespoň 50 procent respondentů více, jak pět hodin volného času pro sebe a své záliby?
- Budou ve volném čase respondentů převažovat sportovní aktivity?
- Domnívám se, že učňovská mládež využívá místní kulturní zařízení (knihovna, muzeum, divadlo, kino) méně než mládež středoškolská.

5.2 Použité metody

Pro účely této práce bylo vybráno středně empirické šetření za použití explorativních metod výzkumného rozhovoru a dotazníku spolu s kombinovanou dokumentovou metodou.

Dokumentová metoda – byla použita hlavně v počáteční fázi práce. Jednalo se zejména o studium místního tisku, archiválií v místním muzeu a dalších písemností vztahujících se k volnočasovým aktivitám ve městě. Dále prostudování internetových stránek jednotlivých organizací. Na základě získaných informací sestavit soupis všech institucí, které se oblastí volného času zabývají.

Výzkumný rozhovor (interview) – patří k nejpoužívanějším metodám v pedagogickém výzkumu. Bývá definován jako metoda dotazování, při níž dotazovaná osoba je vedena

otázkami tazatele k sdělování určitých informací (Průcha, 1995, s. 51). Tato metoda byla použita při průzkumu nabídky volnočasových aktivit, a to jak v zařízeních města, tak i u zapsaných spolků. V rozhovorech byly kladeny obecné a nepřímé otázky (viz příloha č. 2), jejich záznam byl prováděn písemně. Výsledky byly zpracovány a byly vybrány pouze odpovědi vztahující se přímo k problematice dané práce. Na základě průzkumného rozhovoru a stanovení hypotéz byl vypracován dotazník.

Dotazník - bývá definován jako metoda pro hromadné shromažďování dat (informací) pomocí písemně zadávaných otázek (položek dotazování). Je jedna z nejpoužívanějších metod výzkumu v pedagogice, psychologii, sociologii, ve výzkumu veřejného mínění apod. (Průcha, 1995 s. 43). Dotazník byl použit při průzkumu mezi mládeží slánských středních škol a učilišť (Gymnázium, Obchodní akademie, Integrovaná střední škola), pro svou výhodu rychlého získání údajů od většího počtu respondentů. Před vyplňováním dotazníku byla provedena instruktáž pedagogů, kteří dotazník zadávali v jednotlivých třídách. Respondentům bylo sděleno, že průzkum je zcela anonymní, že neslouží k získávání konkrétních údajů o jednotlivých žácích. Všichni respondenti byli seznámeni s tím, proč se průzkum provádí a k čemu budou jeho výsledky sloužit. Dotazník byl jednotný (viz příloha č. 1) pro všechny školy a byl kombinací převážně uzavřených a otevřených otázek. Celkové výsledky dotazníkového šetření byly zaneseny do tabulek a grafů spolu s procentuálním vyjádřením.

5.3 Charakteristika respondentů průzkumu

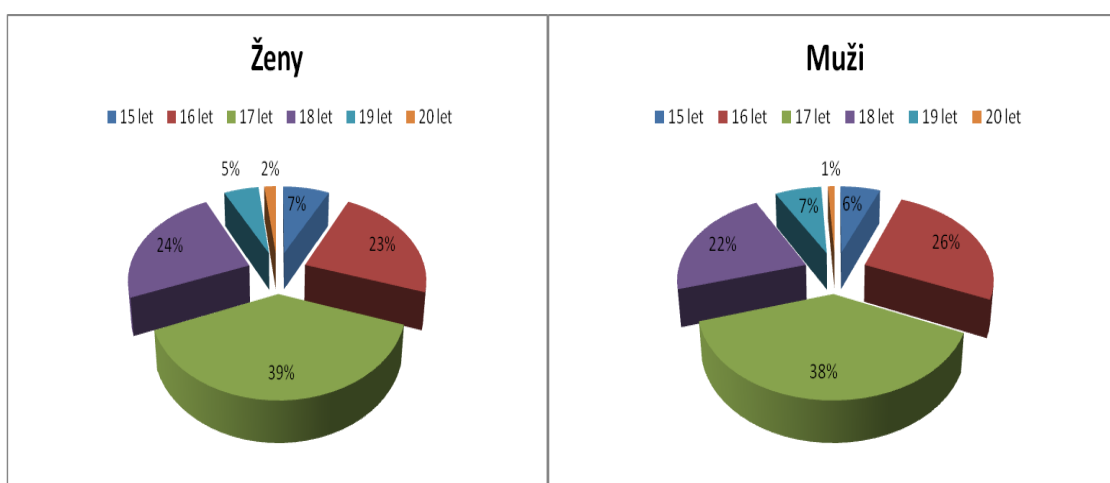
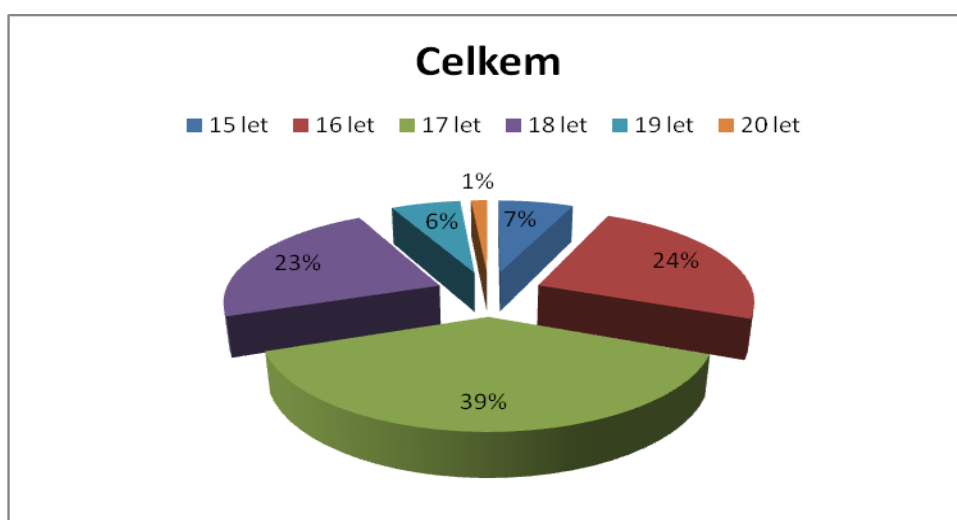
Město Slaný je městem, které od roku 2001 spadá do Středočeského kraje. Dle údajů internetových stránek Městského úřadu ve Slaném má město 15 505 obyvatel (údaj z roku 2018). Město je dále členěno na deset částí – Slaný, Dolín, Želevěnice, Lotouš, Blahotice, Netovice, Kvíc, Kvíček, Trpoměchy a Otruby. Jak již bylo uvedeno, ve městě jsou celkem tři střední školy, na kterých ve školním roce 2018/2019 studuje celkem 1 215 žáků. V rámci průzkumu byly všechny tři školy požádány o spolupráci při průzkumu mezi mládeží a ve všech případech se spoluprací souhlasily maximálně vstříc. Celkem bylo rozdáno 210 dotazníků. Dotazníky ve třídách rozdávali ve většině případu učitelé občanské výchovy, kteří byli předem poučeni, jak s dotazníky pracovat. Při kontrole všech vrácených dotazníků bylo zjištěno, že všechny vydané dotazníky se vrátily. Žádný dotazník nebylo třeba vyřadit z důvodů neúplnosti nebo nečitelnosti. Celkem bylo tedy zpracováno 210 dotazníků od 100 chlapců a od 110 dívek ve věku 15 až 20 let.

Graf č. 1 : Složení respondentů průzkumu

Zdroj: vlastní průzkum

Graf č. 2 : Věkové složení respondentů průzkumu

Zdroj: vlastní průzkum

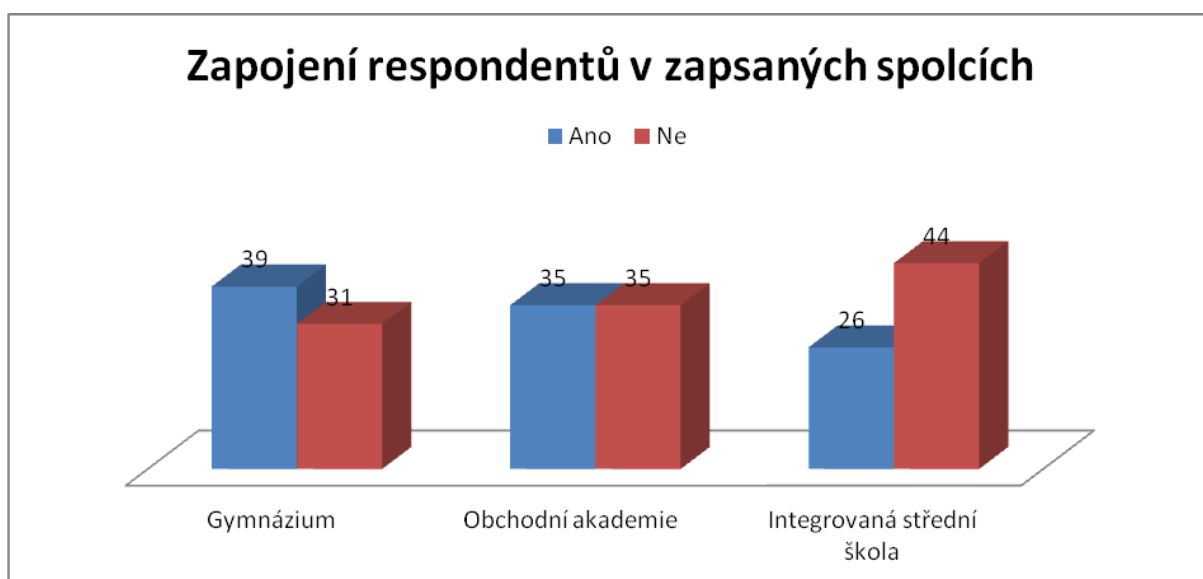
5.4 Interpretace výsledků

5.4.1 Zapsané spolky

- Je více než polovina respondentů zapojena v zapsaných spolcích?

K této problematice se vztahují otázky č. 9 a č. 14 z dotazníku uvedeného v příloze č. 2. Zapsané spolky, kterých se tato problematika týká, byla již podrobně popsána v kapitole 4.4. Z výsledků šetření vyplývá, že z celkového počtu respondentů je zapojeno 48% v těchto zapsaných spolcích. Respondenti uváděli následující spolky: Rybářský klub Slaný, taneční soubor TAKS, jednotlivé fotbalové kluby a ve dvou případech i farní společenství. Respondenti uváděli i členství ve spolcích mimo město Slaný, což bylo způsobeno velkou částí dojíždějících studentů z okolních měst a vesnic. 51% respondentů průzkumu je ze Slaného (z vesnic v okolí Slaného je 33% respondentů a zbývajících 16% je z okolních měst). Při zjišťování zapojení studentů do organizace volného času bylo zjištěno, že aktivně činných je pouze 22% respondentů, kde 47 studentů zastává ve svém volném čase roli vedoucího malých hasičů, vedoucího u skautů, trenéra přípravky ve fotbale, vedoucího zájmového útvaru při Domě dětí ve Slaném. Několik respondentů uvedlo, že o letních prázdninách jezdí na letní tábory ve funkci instruktora. Na základě provedeného průzkumu bylo zjištěno, že více jak polovina respondentů je zapojena v zapsaných spolcích.

Graf č. 3 : Zapojení respondentů v zapsaných spolcích

Zdroj: vlastní průzkum

Graf č. 4 : Zapojení respondentů v organizaci volného času

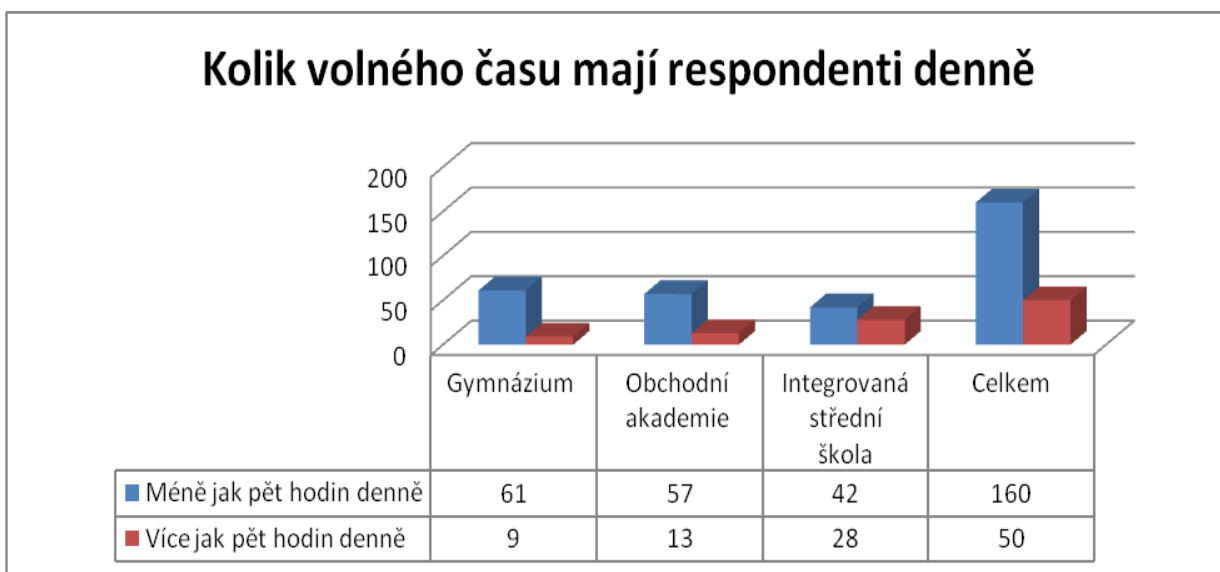
Zdroj: vlastní průzkum

5.4.2 Čas pro záliby

- Bude mít alespoň 50 procent respondentů více, jak pět hodin volného času pro sebe a své záliby?

Této problematice se týká otázka č. 6 z dotazníku v příloze č. 1. Ze zjištěných výsledků při porovnání středních škol a učilišť vyplývá, že větším množstvím volného času disponují žáci učebních oborů z ISS ve Slaném, oproti studentům obchodní akademie a gymnázia. Toto zjištění potvrzují i opakované výzkumy volného času mládeže (Kraus, 1998, s. 85), a to, že studenti gymnázií a odborných škol mají přinejmenším časově náročnější přípravu než žáci učilišť. Kde je ve větší míře zastoupena praktická příprava. Z uvedeného grafu vyplývá, že cca 76 % respondentů má méně jak pět hodin volného času denně a 24% respondentů uvedlo, že má více jak pět hodin volného času denně pro své záliby. Zajímavé je i srovnání pohlaví, z kterého vyplývá, že dívky mají obecně méně volného času než chlapci. Souvisí to pravděpodobně s jejich rychlejším dospíváním, takže si ve stejném věku více uvědomují důležitost profesní přípravy nebo jsou již zapojeny do péče o domácnost více než chlapci. Podle průzkumu bylo zjištěno, že více jak pět hodin volného času pro sebe a své záliby má pouze 23 % respondentů.

Graf č. 5 : Kolik volného času mají respondenti denně

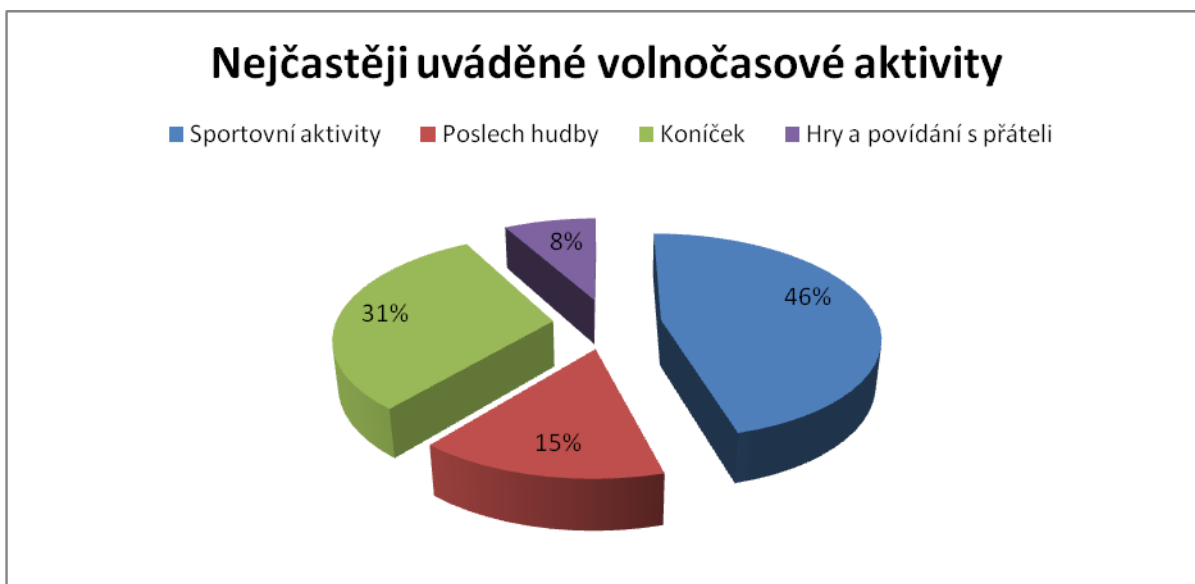

Zdroj: vlastní průzkum

5.4.3 Sportovní aktivity

- Budou ve volném čase respondentů převažovat sportovní aktivity?

Graf č. 6 : Nejčastěji uváděné volnočasové aktivity

Zdroj: vlastní průzkum

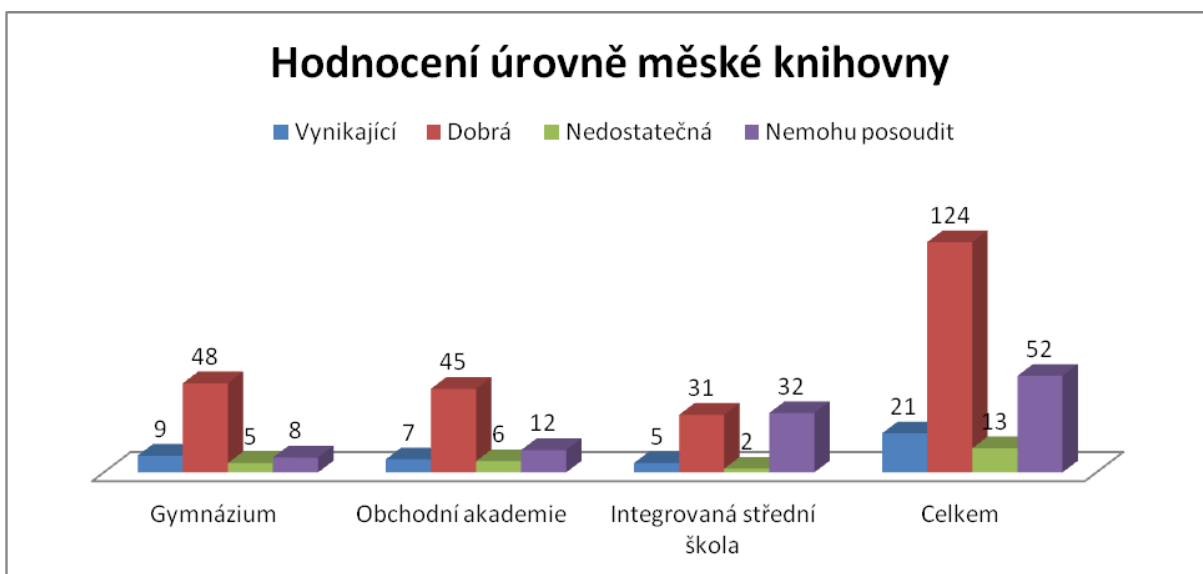
Tato problematika vychází z dotazníkové otázky č. 7. Při zjišťování aktivit, které vyplňují volný čas mládeže v dnešní době, bylo zjištěno, že mezi nejčastěji uváděné aktivity patří: sportovní aktivity, poslech hudby, koníčky a hry a povídání s přáteli. Další aktivity jako je

sledování televize, počítač, četba knih, cestování a domácí práce byly uváděny v druhé části číselného pořadí. Pokud měli respondenti uvést jiné, nejmenované činnosti vyplňujících jejich volný čas, uváděli nejčastěji tanec, spánek, sex a návštěvy restaurací (kulečnick, šipky). Samozřejmý je rozdíl v odpovědích studentů a učňů. U učňů převažovaly sportovní aktivity a povídání s přáteli, některé aktivity, jako třeba četba knih se v odpovědích nevyskytovaly prakticky vůbec. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že ve volném čase současné mládeže převažují sportovní aktivity.

5.4.4 Kulturní zařízení města

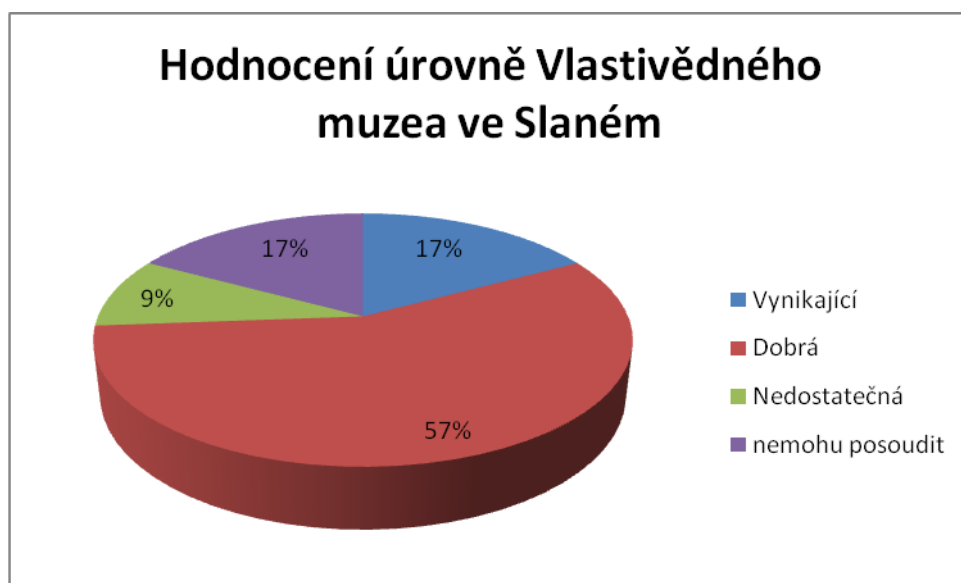
- Domnívám se, že učňovská mládež využívá místní kulturní zařízení (knihovna, muzeum, divadlo, kino) méně než mládež středoškolská.

Graf č. 7 : Hodnocení úrovně Městské knihovny ve Slaném

Zdroj: vlastní průzkum

Graf č. 8 : Hodnocení úrovně Vlastivědného muzea ve Slaném

Zdroj: vlastní průzkum

Ze zjištěných výsledků vyplývá, že respondenty jsou lépe hodnoceny služby Městské knihovny (61 % respondentů hodnotí služby alespoň dobře). Vlastivědné muzeum hodnotí alespoň dobře 55 % respondentů. Po bližším zkoumání bylo zjištěno, že například u učňovské mládeže je velmi vysoké procento odpovědí nemohu posoudit (53% městská knihovna a 63 % muzeum). Z toho vyplývá, že naplňování volného času dalším vzděláváním je pro učňovskou mládež většinou nepřijatelné, na rozdíl od studentů, kteří v rámci přípravy na vyučování navštěvují tyto instituce mnohem častěji (nemohu posoudit, odpovědělo pouze 12% respondentů u knihovny a 18% u muzea). Na otázku co by bylo možno v nabídce těchto institucí zlepšit odpovídalo jen málo respondentů. Připomínky se vztahovaly pouze k činnosti městské knihovny. Například více nových aktuálních knih, více knih od jednoho titulu (v případě nejžádanějších knih). Z výzkumu dále vyplynulo, že například návštěvnost kina je větší, než návštěvnost divadla. Alespoň občas zajde do kina 70% respondentů, kdežto do divadla jen 34%. Při porovnání mládeže učňovské a studentů středních škol bylo zjištěno, že například 80 respondentů z řad učňovské mládeže nenavštěvuje divadlo vůbec, zbývajících 18 navštíví divadlo jen občas, a to ještě se školou. Celkově lze tedy shrnout, že učňovská mládež dává přednost jiným formám trávení volného času než je využití kulturních zařízení. V tomto směru studenti středních škol velmi často tato zařízení navštěvují.

ZÁVĚR

Cílem této dlouhodobé dílčí práce bylo primárně zmapování možností využití volného času mládeže ve Slaném. Sekundárně pak následný průzkum, který měl zjistit hodnocení současného stavu volnočasových nabídek a případné návrhy na zlepšení.

Primární průzkum nabídky volnočasových aktivit odkryl širokého spektrum různých typů činností, které se mládeži nabízejí. Od odpočinkových a rekreačních činností (např. Klub českých turistů), přes veřejně prospěšné organizace, jako je např. Český červený kříž, až ke klasickým zájmovým činnostem, které tvoří asi nejdůležitější součást volnočasových aktivit. Město Slaný nabízí v tomto směru opravdu širokou nabídku aktivit. Současná mládež se již tak nebrání organizaci svého volného času, o čemž svědčí i výsledky průzkumu - 48 % účastníků výzkumu je členem některé organizace či spolku v oblasti volného času a 22 % se jich dokonce podílí na organizaci volného času pro ostatní, například jako trenéři nebo vedoucí zájmových útvarů. V této souvislosti musíme brát v úvahu fakt, že základy k efektivnímu využití volného času si mladí přinášejí z rodiny. Tam, kde si rodiče s dětmi povídají o jejich zálibách, podněcují je k všestrannému rozvoji a učí je hospodařit s časem, nebudou v budoucnu problémy.

Výsledky průzkum realizovaného v rámci této práci ovlivnil fakt, že 49% respondentů do místních škol dojíždí z okolních obcí a nedalekých měst. Z odpovědí dále vyplynulo, že více jak polovina respondentů nemá dostatek volného času pro sebe a své záliby. Při aktivitách ve volném čase převažovaly sportovní aktivity, poslech hudby, vlastní koníčky a posezení s přáteli.

Při hodnocení nabídky sportovních klubů a sportovních zařízení se většina respondentů shodla v tom, že nabídka je dobrá. Při hodnocení úrovně městských sportovních zařízení, hodnotí 18% respondentů tyto služby jako vynikající a 59% jako dobré. Z toho tedy vyplývá, že město se dostatečně snaží nabídnout svým obyvatelům co nejlepší podmínky pro trávení volného času. Asi největším přínosem pro mládež ve Slaném bylo zbudování nového skateparku, několik street hřišť a in lineové dráhy.

Na otázku „co konkrétního by se dalo ještě zlepšit v oblasti možností trávení volného času“ odpovědělo jen málo respondentů. Například ve Slaném chybí nějaké (kavárny, klubovny),

kde by se mohli mladí scházet bez konkrétního účelu, zkrátka jen tak, popovídat si. Dále někteří postrádají hudební kluby a pořádání koncertů moderní hudby.

Problémem aktivit ve volném čase je zcela určitě také finanční stránka. Zápisné do zájmových kroužků, klubů, sportovních oddílů, často převyšuje finanční možnosti rodin. Cestování jako zálibu uvedlo jen malé množství respondentů a to právě také z finančních důvodů.

Cílem mé práce bylo popsání nabídky volnočasových aktivit pro mládež v Slaném a musím konstatovat, že nabídka možností pro trávení volného času ve Slaném je dostačující a na dobré úrovni. Mládež je s touto nabídkou v celku spokojena.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje

- Alan, J. Etapy života očima sociologie. 1. vyd. Praha: Panorama, 1989. 440 s.
- Anderle, V. Mládež a společnost. 1. vyd. Praha: Práce, 1989. 184 s.
- Cipro, M. Průvodce dějinami výchovy. 1. vyd. Praha: Panorama, 1984. 584 s.
- Čapek, V. Národní a evropské vědomí školní mládeže. Praha: UK FF, 2001. 50 s.
- Fazik, A. a kol. Mládež ve společnosti. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1977. 261 s.
- Goddetová, E. T. Umění jednat s dospívajícími. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 140 s.
ISBN 80-7178-492-3
- Hrdý, L. Studie – Volný čas v ČSSR. Praha: ČSAV – Sociologický ústav, 1969. 445 s.
- Jandourek, J. Sociologický slovník. 1. vyd. Praha : Portál, 2001. 285 s.
ISBN 80-7178-535-0
- Kon, I. S. Kapitoly z psychologie dospívání. 1. vyd. Praha: SPN, 1986. 184 s.
- Kraus, B. Sociální aspekty výchovy. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 1998. 165 s.
ISBN 80-7041-841-9
- Kraus, B., Poláčková, V. Člověk–prostředí–výchova. Brno: Paido, 2001. 199 s.
ISBN 80-7315-004-2
- Matoušek, O. Práce s rizikovou mládeží. 1. vyd. Praha: Portál, 1996. 86 s.
ISBN 80-7178-064-2
- Nakonečný, M. Sociální psychologie. 1. vyd. Praha: Academia, 1999. 287 s.
ISBN 80-200-0690-7
- Nakonečný, M. Základy psychologie osobnosti. 1. vyd. Praha: Management Press, 1993. 232 s.
ISBN 80-85603-34-9
- Nowak, S. Metodologie sociologických výzkumů. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1975. 412 s.
- Pávková, J. a kol. Pedagogika volného času. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 229 s.
ISBN 80-7178-295-5
- Průcha, J. Pedagogický výzkum – uvedení do teorie a praxe. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1995. 132 s.
ISBN 80-7184-132-3
- Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. Pedagogický slovník. 1. vyd. Praha : Portál, 1995. 292 s.
ISBN

- Sak, P. Sociální vývoj mládeže. 1. vyd. Praha: SPN, 1985. 108 s.
- Toman, J. Jak zdokonalovat sám sebe. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1980. 319 s.
- Trávníček, L. Mládež bez iluzí. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1989. 48 s.
- ISBN 80-204-0082-6
- Vážanský, M. Volný čas a pedagogika zážitku. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita PF, 1992. 64 s.
- ISBN 80-210-0428-2
- Veselá, J. Jak ve volném čase? 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 1997. 121 s.
- ISBN 80-7041-146-5
- Metodický materiál – Volný čas mládeže a knihovny. Praha 1989.

Elektronické zdroje:

<http://garuda.wz.cz/tfjcu/wagnerova.txt>
www.ymcabrno.cekit.cz/files/ic/info/volnycas/volnycas.doc
<http://www.msmt.cz/> Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009-2012
Zákony ČR Online
<http://www.zakonycr.cz/aol.asp?typ=zakony&akce=home>
Spravedlnost dětem: Význam rodiny pro vývoj osobnosti.
(<http://www.iustin.cz/art.asp?art=3> (staženo 12. 1. 2010))
www.ostrov-svc.cz
www.slunickoslany.cz
www.skautslany.cz
www.sokolslany.cz
www.vshslany.cz
www.knihovnaslany.cz
www.meuslany.cz
www.infoslany.cz
www.pred.skslany.cz
www.slanske-noviny.cz
www.muzeum.slansko.cz
www.kultura.slansko.cz
www.iss-slany.cz
www.rybarislany.cz
www.speedwayslany.cz
www.ltcslany.cz
www.skobslany.cz
www.oaslany.cz
www.gymnaziumslany.cz
www.slanskascena.estranky.cz
www.bendyboys.slansko.cz

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
DDM	dům dětí a mládeže
HC	hokejový klub
ISŠ	integrovaná střední škola
kol.	kolektiv
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MÚ	městský úřad
např.	například
OA	obchodní akademie
OSN	Organizace spojených národů
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
popř.	popřípadě
Sb.	Sbírky
SPC	speciálně pedagogické centrum
Svazarm	Svaz pro spolupráci s armádou
SVČ	středisko volného času
tj.	to je
TJ	tělovýchovná jednota
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaná
WRLA	Světové sdružení pro rekreaci a volný čas
YMCA	Sdružení mladých křesťanských mužů
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZV	zájmové vzdělávání

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Složení respondentů

Tabulka č. 2 : Věkové složení respondentů

Tabulka č. 3 : Bydliště respondentů

Tabulka č. 4: Navštěvovaná škola ve Slaném

Tabulka č. 5: Úplnost, neúplnost rodin respondentů

Tabulka č. 6 : Kolik volného času mají respondenti denně

Tabulka č. 7 : Hodnocení úrovně městské knihovny

Tabulka č. 8: Nejčastěji uváděné volnočasové aktivity

Tabulka č. 9: Členství v místních zájmových sdruženích

Tabulka č. 10 : Hodnocení sportovní nabídky sportovních klubů a sportovních zařízení ve Slaném

Tabulka č. 11 : Hodnocení úrovně městských sportovních zařízení

Tabulka č. 12: Návštěvnost kina ve Slaném

Tabulka č. 13 : Návštěvnost divadla

Tabulka č. 14 : Zapojení respondentů v organizaci volného času

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 : Složení respondentů výzkumu

Graf č. 2 : Věkové složení respondentů výzkumu

Graf č. 3 : Zapojení respondentů v zapsaných spolcích

Graf č. 4 : Zapojení respondentů v organizaci volného času

Graf č. 5 : Kolik volného času mají respondenti denně

Graf č. 6 : Nejčastěji uváděné volnočasové aktivity

Graf č. 7 : Hodnocení úrovně Městské knihovny ve Slaném

Graf č. 8 : Hodnocení úrovně Vlastivědného muzea ve Slaném

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1: dotazník
- Příloha č. 2: vzor otázek výzkumného rozhovoru
- Příloha č. 3: fotografická dokumentace – oranžové hřiště
- Příloha č. 4: fotografická dokumentace – in line dráha
- Příloha č. 5: fotografická dokumentace – skate park
- Příloha č. 6: fotografická dokumentace - malé street hřiště na stolní tenis
- Příloha č. 7: fotografická dokumentace - malé street hřiště na basketbal
- Příloha č. 8: tabulky

Přílohy

Příloha č. 1

Trávení volného času – dotazník

Tento dotazník si dává za cíl zmapovat možnosti a způsoby trávení volného času mládeže ve Slaném. Prosím o úplné vyplnění a odevzdání tohoto zcela anonymního dotazníku. Vyhovující odpovědi podtrhněte nebo vepište dle příslušných otázek.

1. Jste a) muž b) žena

2. Kolik vám je let ?.....

3. Bydlíte a) ve Slaném
 b) dojíždíte z vesnice
 c) dojíždíte z jiného města

4. Jakou školu navštěvujete a) gymnázium
 b) obchodní akademie
 c) integrovaná střední škola

5. Žijete a) v úplné rodině
 b) jen s matkou
 c) jen s otcem
 d) jinak

6. Kolik volného času máte pro sebe a své záliby?

7. Svůj volný čas trávím nejčastěji (stanovte číselné pořadí).
 - sledování televize
 - počítač
 - četba knih
 - poslech hudby
 - sport
 - domácí práce
 - cestování
 - hry a povídání s přáteli
 - koníček (uved'te nejoblíbenější)
 - jiné

8. Městská knihovna je :
a) vynikající	Muzeum je :	a) vynikající
b) dobrá		b) dobré
c) nedostatečná		c) nedostatečné
d) nemohu posoudit		d) nemohu posoudit

Případně uveďte, co by se dalo zlepšit

.....

.....

9. Jste členem nějakého místního zájmového sdružení? (Například rybáři, aeroklub, autoklub,....)

- a) ano
b) ne

Pokud ano, uveďte prosím kterého

.....

10. Myslíte si, že nabídka sportovních klubů a zařízení ve Slaném je :

- a) vynikající
b) dobrá
c) nedostatečná
d) nemohu posoudit
e)

Případně uveďte, co by se mohlo zlepšit

.....

11. Nabídka Městských sportovních zařízení (Plavecký bazén, Zimní stadion,...) je:

- a) vynikající
b) dobrá
c) nedostatečná
d) nemohu posoudit

Případně uveďte, co by se mohlo zlepšit.....

.....

12. Jak navštěvujete místní kulturní zařízení?

Kino	a) pravidelně	Divadlo :	a) pravidelně
	b) občas		b) občas
	c) nenavštěvuji		c) nenavštěvuji

11. Uveďte prosím, co konkrétního by se dalo dle vašeho názoru zlepšit, co není uvedeno již dříve, v oblasti možností trávení volného času.

.....

.....

Příloha č. 2

Vzor otázek výzkumného rozhovoru

- 1) Můžete, prosím stručně představit vaši organizace (sdružení, spolek)?
- 2) Jaká je náplň činnosti, kterou nabízíte?
- 3) Kolik členů má vaše organizace celkem?
- 4) Jakým způsobem jste financováni?
- 5) Jaké je vaše materiální vybavení?
- 6) Plány do budoucna?
- 7) Máte k dispozici prostory pro svou činnost?
- 8) Jakých akcí se zúčastňujete?
- 9) Jakých významných úspěchů vaši členové dosáhli?
- 10) Jaké pořádáte akce pro širokou veřejnost?
- 11) Doplnující otázky

Příloha č. 3

Příloha č. 4

Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 5

Příloha č. 6

Zdroj: vlastní zdroj

Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 7

Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 8

Zdroj: vlastní zdroj

Zdroj: vlastní zdroj

Příloha č. 9

Tabulka č. 1: Složení respondentů

Ženy	110
Muži	100
Celkem	210

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 2 : Věkové složení respondentů

	15 let	16 let	17 let	18 let	19 let	20 let	Celkem	%
Ženy	8	25	42	26	6	2	109	52%
Muži	6	26	39	22	7	1	101	48%
Celkem	14	51	81	48	13	3	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 3 : Bydliště respondentů

	Ženy	Muži	Celkem	%
Slaný	57	49	106	51%
Vesnice	36	34	70	33%
Jiné město	15	19	34	16%
Celkem	108	102	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 4: Navštěvovaná škola ve Slaném

	Počet respondentů
Gymnázium	70
Obchodní akademie	70
Integrovaná střední škola	70
Celkem	210

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 5: Úplnost, neúplnost rodin respondentů

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Úplná rodina	58	52	43	153	73%
Jen s matkou	7	16	16	39	19%
Jen s otcem	1	0	2	3	1%
Ostatní	4	2	9	15	7%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 6 : Kolik volného času mají respondenti denně

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Méně jak pět hodin denně	61	57	42	160	76%
Více jak pět hodin denně	9	13	28	50	24%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 7 : Hodnocení úrovně městské knihovny

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Vynikající	9	7	5	21	10%
Dobrá	48	45	31	124	59%
Nedostatečná	5	6	2	13	6%
Nemohu posoudit	8	12	32	52	25%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 8: Nejčastěji uváděné volnočasové aktivity

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Sportovní aktivity	30	31	35	96	46%
Poslech hudby	12	9	11	32	15%
Koníček	19	24	22	65	31%
Hry a povídání s přáteli	9	6	2	17	8%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 9: Členství v místních zájmových sdruženích

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Ano	39	35	26	100	48%
Ne	31	35	44	110	52%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 10 : Hodnocení sportovní nabídky sportovních klubů a sportovních zařízení ve Slaném

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Vynikající	13	10	8	31	15%
Dobrá	41	46	39	126	60%
Nedostatečná	12	9	8	29	14%
Nemohu posoudit	4	5	15	24	11%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 11 : Hodnocení úrovně městských sportovních zařízení

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Vynikající	16	13	8	37	18%
Dobrá	39	44	41	124	59%
Nedostatečná	11	8	6	25	12%
Nemohu posoudit	4	5	15	24	11%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 12: Návštěvnost kina ve Slaném

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Pravidelně	3	1	0	4	2%
Občas	55	46	38	139	66%
Nenavštěvuji	12	23	32	67	32%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 13 : Návštěvnost divadla

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Pravidelně	6	5	0	11	5%
Občas	53	45	31	129	62%
Nenavštěvuji	11	20	39	70	33%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

Tabulka č. 14 : Zapojení respondentů v organizaci volného času

	Gymnázium	Obchodní akademie	Integrovaná střední škola	Celkem	%
Ano	25	19	3	47	22%
Ne	45	51	67	163	78%
Celkem	70	70	70	210	100%

Zdroj: vlastní průzkum

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jaromír Janovský
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2019

Název práce:	Trávení volného času mládeže v regionu Slaný.
Název v angličtině:	Teenager's leasure time in Slaný region.
Anotace práce:	<p>Tato práce si klade za cíl zjistit skutečné možnosti využívání volného času středoškolské mládeže, která bydlí nebo navštěvuje některou střední školu či učiliště ve Slaném. Jaké možnosti trávení volného času má mládež ve Slaném a v jaké míře tyto možnosti využívá. Zda se potvrdí vytýčené otázky stanovené k této problematice. Práce se skládá z úvodu, první dvě kapitoly jsou věnovány mládeži a jejímu pojetí v současném společenství a pojmu volný čas a volnočasové aktivity. Praktická část, ve které se nachází charakteristika místa průzkumu a je zde popsána současná nabídka volnočasových aktivit ve Slaném. Jsou zde uvedena kulturní zařízení, zapsané spolky, sportovní zařízení s popisem činností, které nabízejí. Dále jsou zde shrnuty výsledky průzkumu mezi žáky středních škol a učilišť ve Slaném. V závěru práce jsou shrnuty výsledky a vyhodnoceny jednotlivé otázky. Práce je zakončena soupisem použité literatury, přílohami včetně grafických výsledků dotazníkového průzkumu a fotografií.</p>
Klíčová slova:	Mládež, volný čas, kultura, sport, město Slaný

Anotace v angličtině:	<p>My thesis sets a goal to find out the real possibilities of leisure time spending of teenagers, that live or visit some secondary school or training school in town Slaný. What possibilities of leisure time spending the teenagers have in Slaný and in what measure they use it and if marked out given to these problems will be confirmed.</p> <p>The thesis consists of introduction, first two chapters are dedicated teenagers and their interpretation in present society and terms leisure time and leisure time activities.</p> <p>Practical part in which we can find characteristic of research place and in which present offer of leisure time activities in Slaný is described. Cultural institutions, citizens associations and fellowships, sports facilities with description of their activities are mentioned here too.</p> <p>Then results of the research among the pupils of the secondary schools and training school in Slaný are summarized here. In the end of my thesis the results are summarized and individual evaluated.</p> <p>The thesis is finished by listing of used literature, enclosures including graphical results of questionnaire research and photos.</p>
Klíčová slova v angličtině:	Teenagers, leisure time, culture, sport, town Slaný
Přílohy vázané v práci:	9 příloh – dotazník, vzor otázek výzkumného rozhovoru, fotografie (6x), tabulky
Rozsah práce:	85 stran
Jazyk práce:	Český jazyk